narrativa

Que no torni
i altres contes

11è Premi de narrativa curta per Internet Tinet (Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2007)

Cossetània Edicions

Col·lecció Narrativa - 60

QUE NO TORNI
i altres contes

11è Premi de narrativa curta per Internet Tinet
(Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2007)

Cossetània EDICIONS

Aquest llibre recull el conte premiat en
l'**11è Premi de narrativa curta per Internet Tinet**
(Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2007)
i una selecció dels millors relats que s'hi van presentar.
El premi Tinet l'organitzen i el convoquen
l'Organisme Autònom per a la Societat de la Informació (OASI),
l'Ajuntament de Tarragona, Òmnium Cultural del Tarragonès
i el Centre de Normalització Lingüística de Tarragona.
Van integrar el jurat de l'onzena edició:
Noemi Bagés, Josep Ballester, Àngel-Octavi Brunet,
Andreu Carranza, Rosa Pagès i Enric Brull, com a secretari.

Editat amb la col·laboració de:

AJUNTAMENT DE TARRAGONA

Primera edició: març del 2008

© dels textos: els autors
© d'aquesta edició: Cossetània Edicions

Edita: Cossetània Edicions
C. de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
Fax 977 61 43 57
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Romanyà-Valls, SA

ISBN: 978-84-9791-345-4

Dipòsit legal: B-10.352-2008

QUE NO TORNI

Raquel Casas Agustí
Guanyadora de l'11è Premi de narrativa curta
per Internet Tinet

Sé que s'ha perdut, però tinc por que torni, que d'un moment a l'altre aparegui davant meu i em digui: "M'he quedat adormit al cinema". Per això aquesta nit tot són malsons i obsessions.

Estic sola a l'habitació, però quan apago el llum pressento el seu cos cansat, escolto en l'obscuritat la seva respiració anhelant i em sembla notar que em toca lleument el peu, deixant-me sobre la pell un pessigolleig indefinible. Sé que si encenc els llums no veuré pas res d'estrany; tanmateix, sospiro alleujada quan penso que aviat abandonaré París i podré tornar a casa sense cap càrrega.

Sento ploure des d'aquesta petita habitació d'hotel modest i barat del centre de la ciutat. L'aigua cau amb força i els carrers, estrets, tortuosos i grisos, fan olor d'humitat. Aquesta olor característica em transporta ben lluny, a les vacances d'estiu a la muntanya quan era petita i em sorprenien les tempestes enmig del camp. Llavors corríem, el meu germà estirant-me el braç i jo gairebé volant pel prat —el meu germà gran, el meu amic de l'ànima—, cap a

casa. Ens canviàvem la roba i passàvem la resta de la tarda davant la finestra o el balcó, absorts, mirant les mutacions del paisatge i l'olor de l'aire, imaginant ciutats llunyanes, països exòtics i dibuixant mapes amb els dits damunt els vidres amerats. De tant en tant, si passava la mare pel nostre costat, dèiem alguna frase que només tenia sentit per a nosaltres: "Les finestres esternuden!".

El meu germà va desaparèixer un cap de setmana que érem al camp. El va sorprendre una forta tempesta mentre es banyava sol al riu. La mare es va tornar com boja, el pare estigué un mes sense parlar —després d'aquell temps només va obrir la boca per acomiadar-se de nosaltres— i la pobra àvia va perdre la poca vista que li quedava de tant plorar. L'enterrament va ser fred, sec, definitiu. Mai no aparegué el seu cos, però a mi m'agrada pensar que no es va ofegar, sinó que finalment va abandonar el poble, com planejava, les murmuracions, l'educació rígida, i que volta per algun racó cercant aventures i que un dia em trobarà i tornarem a dibuixar mapes a l'aire. Tenia quinze anys, un físic poderós, unes llargues pestanyes i tota la vida per cremar. Gairebé tots els diaris van publicar la seva desaparició.

L'habitació té forma de pentàgon i dóna a un pati fosc i trist que s'omple de coloms que em desperten amb els seus parrups quan arriba la matinada. Els odio, són animals menyspreables, bruts, inútils rates voladores. Algú hauria d'encarregar-se d'ells. El paper virolat de les parets m'intriga i si em concentro en les taques il·lògiques que s'escampen pertot arreu em sembla reconèixer la cara rabassuda de la meva àvia, o el gest tens del meu pare quan s'enfada o crida i es posa blanc; al costat del balcó hi veig

la mare, una mica sonada, gaudint dels resultats del darrer règim dietètic que ha descobert. També hi apareixen els rostres de diversos personatges amb qui m'he encreuat a la vida, i qui sap, d'alguns que encara no he conegut.

Mentre faig totes aquestes reflexions recordo que tinc por dels seus passos lents, pesats, d'animal ferit, de rosa podrida. Ja no m'estranya, com al començament, que la seva família m'hagi encarregat fer-lo desaparèixer. "Te l'emportaràs demà", digué son pare la setmana passada quan ens vam trobar en aquell parc solitari perquè em donés les darreres indicacions, una petita maleta amb roba neta, un mapa de París i el més important: el sobre amb els diners. I encara sóc aquí.

M'he quedat adormida sense voler i, és clar, l'he somiat. Tots dos estàvem nedant en una platja desconeguda, força allunyats de la vora. Hi havia un corrent que ens arrossegava cap a dins i em costava molt deslliurar-me dels seus braços enganxosos. Ell estava al meu costat, però no podia veure'l, només sentia les seves urpes estrenyent-me, enfonsant-me. I la seva veu rejovenida sonava com la del meu germà. Bé, doncs, que em visiti en somnis si vol. No m'hi obsessionaré més. Sóc lliure, a la fi. He aprofitat aquest viatge a París per fer l'últim encàrrec i retirar-me d'aquest treball miserable. Finalment he estalviat prou diners per desaparèixer.

Si s'ha despertat enmig de la foscor del cinema on el vaig dur, algú s'haurà encarregat d'ell per llàstima —tothom sent el mateix en veure'l—, i si no s'ha despertat perquè els somnífers que li vaig fer prendre varen ser suficients per causar-li la mort, ara descansarà al dipòsit de cadàvers i ningú no anirà a reconèixer-lo. Malgrat tot, m'envaeix el

temor irracional de veure'l aparèixer com si res. Quantes pastilles li vaig fer prendre? Crec que eren vuit de Rohipnol i tres o quatre de Somatarax diluïdes en un gran vas de refresc. Vaig notar com es relaxava, com s'estirava a la butaca i inclinava el cap damunt la meva espatlla. I s'adormia amb els llums de la pantalla il·luminant intermitentment la seva cara, la seva boca entreoberta i bavejant de ninot trencat. Jo també vaig tancar els ulls i durant uns segons vaig tenir por, però vaig aprofitar el moment per sortir discretament d'allà i tornar a l'hotel.

La primera vegada que vaig intentar fer que es perdés va ser a la cantonada d'una plaça principal de la ciutat, camuflant-me entre les reivindicacions d'uns treballadors. Vam sortir a passejar, li encanta passejar amb mi, agafat de bracet. M'agafa fort, em toca la cara, m'obre les parpelles i em mira les pupil·les grises, com les seves, buscant algun misteri que ignoro. Era un dia de pluja i la plaça brillava, farcida de paraigües oberts. Vaig aprofitar la confusió de la gentada que s'apropava lentament per barrejar-me entre ells i posar-me a córrer, obrint-me pas entre la multitud. En uns segons vaig desaparèixer davant dels seus nassos. "No tornarà mai", confiava jo una hora més tard mentre pujava les escales de l'hotel. Sol no sabrà tornar. Em sentia nerviosa, però a la vegada alliberada i feliç. "S'ha perdut i sol no se'n sortirà", pensava. Però ell ja era a l'hotel. Vaig sentir que se m'ensorrava el terra sota els peus, que queia en un pou profund. Havia entrat a l'habitació i m'esperava allà, mullat, tremolant, però amb aquell somriure ple de tota la perversitat del món. I encara va tenir el cinisme de dir-me: "T'has perdut". Vaig sortir i ell va venir darrere meu. Vaig començar a córrer com una estúpida, no se'm

va acudir cap altra cosa. Tot el dia vaig estar fent tombs per la ciutat, rumiant projectes inversemblants fins que al vespre, amb el cap cot, vaig decidir tornar.

La segona vegada va ser en una inesperada revetlla de barri. Vam sortir pels carrers farcits de gent, música i garlandes. Vaig comprar una ampolla de licor barat i em vaig dedicar a emborratxar-lo tota la tarda. Ell engolia el líquid de pressa, li brillaven els ulls, reia, m'abraçava i feia petits crits de felicitat. Però no acabava de marejar-se; per a ell, en aquell instant, el món era com un calidoscopi ple de visions màgiques. I vaig aprofitar aquell estat d'eufòria incontrolada per allunyar-me discretament.

L'endemà va resultar un altre fracàs. Un agent de policia el trobà dormint en un banc, ressacós, pudent, alienat, i, en adonar-se del seu estat, el va interrogar. Li mirà els ulls buscant alguna explicació, li va fer un parell de preguntes que es van quedar sense resposta i llavors va mirar-li totes les butxaques. En una d'elles, hi trobà una capseta de llumins amb el nom i l'adreça de l'hotel on ens allotjàvem i el portà cap aquí, cap a mi. D'on havia tret aquells llumins, el maleït? Per a què els volia? Al principi l'agent no em creia quan li vaig explicar, amb accent marcat, poca seguretat i un somriure fingit, que era la seva germana, que érem a la ciutat fent una breu visita turística que li feia molta il·lusió a ell, que pel seu estat, causat per un greu accident anys enrere, i l'emoció de trobar-se per fi a la seva ciutat preferida, era difícilment controlable, i que en un segon que l'havia deixat de mirar se m'havia escapat. Per tot això estava molt preocupada i m'havia trobat a l'hotel per casualitat, ja que en aquell moment era a punt de sortir per denunciar la seva desaparició. Malgrat el discurset, el

policia sospitava de les meves intencions. Però, en acabar el breu interrogatori que em va fer després, vaig veure alguna cosa estranya en el seu rostre, una expressió d'ansietat, no ho sé, que reflectia un desig semblant al meu: no veure'l ja mai més.

Va ser mirant-me en aquells ulls com miralls que em van tornar augmentats els meus propis desitjos, que vaig comprendre que la seva família volgués desfer-se d'ell, i vaig recordar, un a un, tots els rostres i totes les mirades d'angúnia que li havien dirigit.

Avui finalment m'he quedat sola a l'habitació de l'hotel modest. Ara puc palpar suaument el sobre marró amb els darrers diners i la breu nota escrita a mà, ja sense fúria, amb lletres petites i simètriques com formigues afamades: "Que no torni".

L'ÚLTIM SOPAR

Roger Roig César

Hi hagué un dia que vaig veure clar que m'havia passat tota la vida fent cas, sense parar-hi esment, a les amants, als metges i als capellans. Tota l'existència absort en el compliment de les directrius emanades d'aquests tres col·lectius sense cor, que devien veure en mi un ninotet que podien fer moure al seu designi. Cadascú a la seva manera, però amb un únic denominador comú: fer-me mal.

Els procediments eren diversos però tots maliciosos sense excepció: elles, jurant-me avui amor etern i fotent-me la mateixa matinada unes banyes enormes amb tot de gent que coneixia (sembla que cou una mica més); ells, certificant contínuament l'aparició en el meu sensible organisme de malalties de noms curts i estranys però de tractaments llarguíssims i dolorosos, o bé condemnant-me a la primera de canvi a passar tota l'eternitat entre els focs infernals més cruels per haver pecat de pensament, d'obra, d'omissió i de no sé quantes coses més i per no haver estat capaç de complir a dreta llei el que des de petit m'havien inculcat tots plegats.

Hi hagué un vespre i un matí, i durant la nit que tradicionalment els ha separat vaig ordir un pla maquiavèl·lic per desempallegar-me de tanta malvestat i fanatisme. Val a dir que no vaig dormir gens, tota la nit despert intentant posar ordre al devessall d'idees que m'anaven rondant pel cap i que no tenien cap altre sentit que deixar clar d'una vegada que amb mi no podrien. És clar que no podrien.

No podia sofrir la idea de passar a la història com un amant fracassat, un hipocondríac compulsiu i un ateu atemorit per l'amenaça de Déu. És clar que altres haurien pagat per estar en la meva situació i convertir la meva existència en un relat tragicòmic que, amb bon ull comercial, podria esdevenir un best-seller d'àmbit planetari i reblar el clau amb una adaptació cinematogràfica a càrrec del director més prestigiós de l'univers hollywoodià. Però a mi la situació em neguitejava, i somniava contínuament la manera de posar-hi aturador.

De mica en mica vaig tenir clar que la venjança era possible, o millor encara, era necessària perquè hi hagués justícia. Però, és clar, de seguida se'm van plantejar una sèrie d'interrogants imprescindibles de resoldre: perquè hi pogués haver venjança hi hauria d'haver víctimes i un pla genial a executar amb una exactitud mil·limètrica.

Vaig començar pel tema de les víctimes, i aquí començaren els problemes. La nit ja s'havia acabat i començava un dia clar que tornaria a ser tan gris i ensopit com tots els altres. Mentre em dutxava i em rentava les dents pensava si seria possible eliminar per complet de la faç de la Terra els tres col·lectius que em feien trasbalsar, o si, contràriament, havia d'escollir un únic representant de cadascuna de les comunitats humanes que m'havien putejat perquè es con-

vertís en un cap de turc, perquè servís d'advertiment a tots els altres de la seva espècie. Em vaig inclinar per aquesta segona possibilitat, perquè em permetria continuar anant pel món amb el cap ben dret, com dient a tothom: "Jo sóc aquell a qui heu de témer."

Però no era tan fàcil. Una vegada coll avall que només em venjaria d'una amant, d'un metge i d'un capellà, el conflicte va tornar a sorgir amb tota la força: com escolliria quina seria la persona de cada col·lectivitat sobre la qual havia de veure's descarregada la meva ira. Això em va tenir atordit tota la jornada laboral (set hores seguides, amb un minúscul descans per esmorzar, tancat en una oficina bancària cutre on a penes van entrar en tot el dia un jubilat que volia saber si ja havia cobrat la pensió i un jove a descanviar un bitllet de 50 euros per tenir menudalla per al parquímetre). Anava repassant mentalment totes les dones que havien passat pel meu llit, tots els metges que s'havien creuat amb la meva delicada salut i tots els religiosos que m'havien sermonejat a cops de crucifix al llarg de la meva vida. Això va fer possible que tornessin a aflorar records agradables que gairebé tenia esborrats, però també em va fer ratificar la meva decisió quan tornava a tenir presents escenes que hauria valgut més mantenir en els límits del subconscient.

Mentre marxava cap a casa a dinar, ja tenia configurada la llista definitiva de víctimes: la Ramona Rocagrossa, el doctor Sisco Sescelades i mossèn Fecund Fibla. No era una tria feta a l'atzar, i estava ben convençut que tots tres haurien reconegut sense pressions ni sense la necessitat de declarar sota tortura que no havien passat per la meva vida precisament de puntetes i silenciosament, sinó més aviat amb grampons punxeguts, amb ferros ardents i amb el soroll

de bombos i de platerets per tergiversar la meva consciència ingènua i endormiscada. De seguida van acudir a la meva ment episodis viscuts al costat de tots tres.

* * *

La Ramona era una dona robusta, de carns generoses i de mirada ardent. No passava desapercebuda davant de cap auditori, i les mirades confluïen en ella sempre que es feia present en qualsevol lloc. La nostra relació va durar tan sols tres mesos; això sí, tres dels mesos més intensos de la meva carrera amatòria. Ningú fins aleshores no m'havia tret tant de suc com la Ramona, tant des del punt de vista sexual com monetari. Era insaciable en tots dos àmbits, i quan em va deixar ben escurat de totes dues aixetes va desaparèixer de la meva vida i, sobretot, del meu llit. Dues setmanes més tard la vaig tornar a veure al cafè on solíem citar-nos, menjant-se, gairebé alhora, un croissant i un noiet d'ulls blaus amb cara d'espardenya.

El doctor Sescelades era una veritable bèstia, un veterinari reconvertit que gaudia amb la visió de virus i bacteris diversos ocupant els organismes aliens, que s'excitava amb el fluir de la sang a doll i que aspirava a practicar un dia no gaire llunyà una trepanació al bell mig d'una plaça pública, com es feia abans. Va ser el meu metge de gairebé tota la vida; hi anava conduït, però ara quan hi penso arribo a la conclusió que devia conduir begut o cec per poder-me posar a les seves mans. Amb ell vaig descobrir malalties que m'havien de matar en pocs dies, vaig tastar tota varietat de medecines i vaig ampliar substancialment el meu lèxic de dolences, malestars i infeccions, hagudes i per haver.

Fins i tot recordo que una vegada que hi vaig acudir per un constipat fort que em feia tossir tot el dia em va sortir dient que el millor seria un trasplantament…

Finalment, mossèn Fibla era un personatge que semblava extret d'una obra d'intrigues medievals ambientada en un convent. Vestia de manera austera i amb poca gràcia. He arribat a pensar que tot allò amb què m'amenaçava ho creia realment, cosa que encara complica més la possibilitat d'entendre'l. Se sabia de memòria tots els passatges de turments i càstigs evangèlics, però si convenia se n'inventava de nous amb una enorme convicció. Va ser el meu confessor des del temps de col·legi i, com si es tractés d'una dependència, no me'n vaig sortir de deixar-lo fins que per televisió van començar a emetre un programa de telepredicadors que em feia sentir molt més reconfortat enmig dels meus pecats.

Ja em veia cridant sense parar: "Despertaferro! Venjança contra els sense cor!" *Alea jacta est*.

* * *

Afeccionat com he estat sempre a les pel·lis americanes de detectius, sabia perfectament quins eren els següents passos a fer: un cop escollides les víctimes expiatòries, calia definir el lloc on es duria a terme el ritual de sacrifici i la forma més adequada per impartir justícia. No va ser fàcil, no, acabar d'embastar tots aquests serrells. Vaig necessitar un parell de llargues nits d'insomni, amb els corresponents dies de son a l'oficina.

Però al final vaig veure la llum al final del túnel: faria un sopar a casa meva, amb l'excusa de celebrar que havia complert 50 anys, mig segle de vida. Hauria pagat una quantitat

indecent per veure la cara que devien fer la Ramona, el doctor Sescelades i mossèn Fibla en rebre la meva cortesa lletra de convit. Al llarg del sopar els retrauria, evidentment amb molta educació, tot allò que havia convertit la nostra convivència en un camí d'espines i sotracs, i, al final, els mataria sense compassió.

Merda! Aleshores se'm va fer evident el problema més greu, la resolució del qual em va comportar molt més estrès que tots els altres junts: quina havia de ser l'arma assassina?

Els dies passaven, el compte enrere vers el sopar era inaturable i a mi no se m'acudia res de res per desencallar el tema. Volia ser original fins al darrer detall, però no era capaç de sortir-me'n. Fins que, tot just la vigília del gran dia, mentre era al supermercat comprant els ingredients del que havia de ser el seu últim sopar, em vingué una inspiració: a cadascú li arribaria la mort a través d'una cosa que estaria estretament relacionada amb la nostra relació. Ella, ofegada amb una de les moltíssimes corbates horteres que em va regalar abans de fugir per sempre; el metge, obert en canal amb el seu propi instrumental; el capellà, a cops de crucifix enmig de la testa.

* * *

Gairebé tot va anar tal com ho havia previst, a excepció de dues qüestions en les quals no havia caigut. El primer problema és que, amb l'excitació i els nervis de fer realitat el meu somni de mitja vida, després de cuinar el sopar em vaig oblidar de comprovar que els fogons estiguessin ben apagats, com feia meticulosament cada dia abans d'anar a

dormir. Així, quan després d'eliminar-los em vaig disposar a encendre un havà de dos-cents duros per festejar la gesta en silenci, la casa va esclatar en mil bocins, i encara avui tothom del veïnat pensa que la mort d'aquells quatre vells coneguts va ser a causa d'un fortuït accident domèstic.

L'altre problema és que, tot i que no hi acabava de comptar, hi ha vida després de la mort. I m'ha tocat passar-la —de ben segur que no ho endevinaríeu mai!— amb la Ramona Rocagrossa, el doctor Sisco Sescelades i mossèn Fecund Fibla. La relació ara és molt cordial, gairebé hem oblidat per complet les nostres diferències i encara avui ens fem un fart de riure recordant aquell últim sopar.

Per cert… aquí no se sopa mai.

SALT COMPLICAT

Raquel Picolo Berné

Els meus peus havien començat a demanar fang, sorra, gespa, pedres… Els pulmons, un canvi d'aires. Les mans anhelaven altres textures, altres mans. El meu cor bategava fluix. Necessitava xafar herba, mullar-se al riu. Em semblava que els braços que m'acollien començaven a afluixar-se i que si no marxava potser acabarien expulsant-me. Vaig decidir que el dia del meu aniversari, l'onze de juliol a les quatre de la matinada, encetaria una nova vida. Només em faltaven dos mesos per a complir els divuit anys. Però quan hi pensava se m'omplia l'esquena de suor freda i em començaven a tremolar les cames.

M'entrenaria cada dia fins a acumular la força necessària per a fer el pas. Baixaria al primer pis, miraria una estona el terra i m'imaginaria que era fàcil, molt fàcil. Al primer intent el cor se'm va aturar. No respirava. Tenia els peus i les mans petrificats. Vaig aixecar els ulls cap al cel i m'hi vaig aferrar amb desesperació. Els personatges nascuts als núvols de la meva fantasia m'embolcallaven amb una llum lletosa que no es podia menjar però que m'ajudava a

sobreviure. Quan em vaig haver refet, vaig tornar a mirar el terra i vaig imaginar que era fàcil, molt fàcil. Al cap d'una setmana ja no se m'aturava el cor ni se'm col·lapsaven els pulmons, només notava que em fugien els peus i les mans i una mica de suor freda. La vetlla del meu aniversari vaig mirar el terra amb tranquil·litat, conscient que saltar d'un metre i mig no suposava cap perill. Però encara vaig acabar el meu exercici dirigint la mirada cap al cel. Mentre no saltés de veritat no podria deixar els núvols. Saltaria, no volia que l'aire i el cel se'm mengessin.

El meu arbre era magnífic. Un salze amb un tronc de més d'un metre de diàmetre que es dividia en tres braços gruixuts i generosos, que a la vegada es tornaven a dividir en tres braços més i així fins gairebé l'infinit. Semblava que tocava el cel, però quan pujaves fins a dalt de tot se t'escapava. Vaig descobrir que si mirava el cel fixament, sense pensar en res més, podia tocar-lo amb les mans.

M'hi vaig enfilar la matinada del meu quinzè aniversari, a les quatre en punt. L'endemà van desfilar la mare, el pare i el meu germà. Al matí amb bones paraules, a la tarda a crits, a la nit sacsejant les branques amb força. M'hi vaig arrapar com un mico. El meu germà va pujar a l'arbre i jo vaig fugir fins a les últimes branques. Va desistir per por de provocar un accident. "Quan se'n cansi ja baixarà", va dir. "Ja tindrà gana", va sentenciar la mare. No es podien imaginar que l'àvia, que no anava sola ni al lavabo i feia temps que no parlava, caminaria cada nit des de la seva habitació fins al vell salze i em portaria menjar. La meva família no en tenia, d'imaginació.

No em faltava res. Per això, també gaudia mastegant les fulles i l'escorça tendres, xarrupant les gotes de rosada

i bevent l'aigua que regalimava per les branques. Duia els cabells llargs, guarnits amb fulles i bocins de branquillons. Els meus braços i les meves cames es confonien amb les branques. Els meus ulls brillaven groguencs entre el fullatge com els d'una òliba diürna. El salze es va vestir de tardor i tota la frondositat de la capçada es va reduir a una minúscula catifa de fulles seques. Els seus braços, que s'estenien despullats cap al cel, eren d'un bellesa corprenedora. Em sentia protegida. A principis d'hivern el pare va dir: "Ja tindrà fred". Però no en vaig tenir, perquè l'avia ja feia dies que m'havia portat un parell de mantes i roba d'abric.

Els meus pares també vivien en una capçada, virtual. Es pensaven que alguna amiga em subministrava els queviures. Però ells es mantenien ferms i no em portaven ni aigua. El meu germà al cap de dos dies ja passava de mi i només em feia visites esporàdiques: estava molt enfeinat amb els amics i les noies. Jo no tenia ni amigues ni amics. L'àvia es limitava a donar-me les coses i a somriure. Però una nit, quan el salze ja tornava a estar carregat de borrons a punt d'esclatar, em va parlar. No em va sorprendre sentir la seva veu, la vaig trobar tan natural com si l'hagués sentit cada dia.

—Si no saps tornar quan et convé, marxar no et servirà de res —em va dir.

La notícia de la noia que vivia a la capçada de l'arbre es va estendre, i el segon estiu em vaig convertir en una atracció turística. Van posar papereres, un servei diari de neteja i recollida d'escombraries, un cartell que indicava que no es podia tocar el salze i un agent de seguretat per fer complir la norma. Els visitants començaven a arribar a mig matí i no marxaven fins que es feia de nit. Duien

sabates esportives, viseres i ulleres de sol. Els primers dies, quan els veia arribar m'enfilava a la branca més alta i mirava fixament el cel fins que el tocava amb la mà i m'hi perdia. No menjava fins que havien marxat. Però de seguida vaig tornar a fer vida normal, aliena als ulls que m'observaven con si estigués en un aparador, als cacauets que em llençaven i a les bestieses que havia de sentir.

Els meus pares i el meu germà venien de nit, un cop a la setmana. També defugien els visitants i els periodistes. No m'hi apropava gaire, perquè sabia que no podrien resistir l'impuls de fer-me baixar. Quan ells marxaven apareixia l'àvia. Vaig celebrar el meu setzè aniversari en dues fases. Primer van venir els pares i el meu germà, jo a dalt i ells a terra, mantenint les distàncies. Quan ja feia una bona estona que havien marxat, de matinada, va comparèixer l'àvia amb una botella de cava del bo que havia pispat del rebost i una escala de mà. Si el pare s'adonava que li faltava la botella donaria la culpa al meu germà. Va collocar l'escala i va pujar a l'arbre. Vam riure sense dir res. No parlàvem perquè no en teníem ganes. El cava sí que ens venia de gust. Que no ho veia la mare que l'àvia cada dia estava més eixerida? Com no sospitaven que podia caminar i parlar?

L'estiu que vaig fer els disset ja no era una atracció turística. La competència m'havia desbancat: a pocs quilòmetres una parella d'enamorats s'havien instal·lat al fons d'un pou. El guarda de seguretat em venia a veure de tant en tant. Va ser ell qui em va dir que els meus ulls groguencs brillaven entre el fullatge com els d'una òliba diürna, i que a la tardor encara recordaven el verd de l'estiu. El dia del meu aniversari els meus pares i el meu germà es van limitar

a felicitar-me. Tots tenien compromisos. La mare em va deixar un pastís a la planta baixa de l'arbre. De matinada va venir l'àvia, amb l'escala. Es va cruspir un bon tall de pastís i va degustar mitja botella de cava.

—Quan vulguis tornar a caminar no t'aguantaran les cames —em va dir.

No esperava resposta. Va baixar de l'arbre, amb seguretat, em va somriure i va desaparèixer. No malgastava les paraules. Feia més d'un any que la veia cada nit i era la segona vegada que em parlava. Aquesta vegada la seva frase va trobar les meves orelles receptives. Em va penetrar com una fletxa implacable i es va multiplicar en milions de fletxes decidides que es van obrir pas cap totes les cèl·lules del meu cos. Per un moment em va semblar que les cames m'havien fallat i havia caigut de l'arbre. Em vaig enfilar fins a la branca més alta i vaig mirar fixament el cel: el tocava amb la mà. Els personatges de la meva fantasia m'embolcallaven i em tranquil·litzaven. Però les paraules de l'àvia havien trobat el terreny adobat i treballaven a l'ombra. Els meus peus van començar a demanar fang, sorra, gespa, pedres… Les mans anhelaven altres textures, altres mans.

Saltar era fàcil, però el cor se m'aturava només de pensar-ho. M'omplia de suor freda i havia d'aixecar els ulls cap al cel. La matinada del meu divuitè aniversari a les dues de la matinada era a la part baixa del salze mirant cap a terra. Saltar d'un metre i mig no suposava cap perill. El terra no s'obriria ni m'esgarraparia ni em clavaria un cop de puny. Vaig decidir esperar fins a les quatre de la matinada mirant cap a baix. Quan arribaria l'hora, el terra i jo seríem una mateixa cosa. Però els meus pensaments fugien

del sòl, fred i estrany, i escoltaven les cançons d'amor que el cel em cantava a l'orella. Vaig resistir fins a dos quarts de tres, llavors vaig grimpar fins a l'extrem d'una branca. Ensumava l'olor de l'aire de la nit i la immensitat de la volta estrellada amb una alegria infantil. Tocava el cel amb la mà. Vaig sentir *crac!*: la implacable atracció magnètica de la terra.

La branca no havia resistit el meu pes i s'havia trencat. El primer impuls va ser enfilar-me de nou a l'arbre, però no em podia moure. No només estava macada i cruixida, m'havia trencat el braç dret i cascat la rabada. Em vaig posar a riure: compliria els divuit anys en un estat lamentable. Vaig notar amb gust el pes del meu cos adolorit damunt del sòl i vaig ensumar l'olor de terra. Em vaig preguntar què diria l'àvia. Li volia donar una sorpresa, i ben segur que la hi donaria! Ella mateixa em va contestar:

—No podies baixar tu sola de l'arbre? Havies de trencar una branca!

L'àvia va anar a buscar ajuda.

Se li va acabar el règim d'atencions especials, que parlessin al seu davant com si fos un armari. Ningú no li va fer cap comentari ni va rebre cap retret. Però la tractaven amb peus de plom. El pare sempre més la va mirar de reüll, es devia pensar que era bruixa.

S'havien oblidat del salze. No em feien més cas que si m'hagués trencat el braç i cascat la rabada baixant les escales de casa.

LA REVOLUCIÓ

Jesús M. Tibau i Tarragó

Treballa en una pizzeria a domicili. No és un lloc per establir-s'hi, només una feina provisional que dura massa: des de fa tres estius. Amb vint-i-dos anys, guanya prou per a les seves despeses i no té gaire pressa per buscar res millor. Son pare insisteix (sa mare, no tant) que hauria de llaurar-se un futur, que si ara s'encanta se'n penedirà, que ell a la seva edat… Quan va deixar el Batxillerat, els donà un bon disgust, però les aigües s'han anat calmant, a poc a poc, com un pneumàtic que perd aire i no es desinfla mai del tot. La feina no li agrada. És avorrida, sense al·licients de cap classe, ni esperança de progressar possible. Se'n guarda prou de dir-ho a casa; no vol donar la raó a son pare per res del món. Hi manté una mena de pols perpetu des que era ben petit, i no li perdona que, ni tan sols un cop a la vida, no s'hagi deixat guanyar als escacs. Si s'analitzés profundament la situació, potser se'n deduiria un complex d'Èdip mal paït o una lluita antiga pel territori on dos mascles són massa; però tant li fa, perquè tots dos són de l'espècie de tossuts que no baixen

mai del burro. Fóra difícil esbrinar quin va ser l'autèntic motiu per deixar els estudis; ni ell mateix no ho sap. No era un alumne brillant, però tampoc el contrari. Només recorda el desencís abstracte que el consumia per dintre, com un Pepito Grillo a la inversa que el portava pel mal camí. Ho veu ara, des d'una distància prudencial, suficient per no esquitxar-se. L'experiència d'aquests anys, dels molts petits treballs que ha fet tot aquest temps, l'han dut a l'incipient punt de maduresa on ara es troba. Quan hi pensa, s'imagina com un funambulista damunt la corda que dubta entre fer un pas endavant o deixar-se caure a la xarxa que el gronxarà suaument.

Aquests pensaments li vénen al cap de tant en tant, però mai en hores punta de la feina. En aquells moments, com alliberats per un barret màgic, els telèfons comencen a cridar tots alhora i la histèria s'escampa. La pizzeria embogeix amb un descontrol només aparent. Un instant abans de l'hora prevista, la cuina és un mosaic de gustos i colors en formació, com un exèrcit ben rebut abans de la desfilada. Soldats i municions esperen ansiosos la batalla; tonyina, ceba, pebrot, xampinyons, olives i pinya; pernil, orenga, pollastre, carxofa i gambes. El tomàquet i la mozzarella, com dos generals de prestigi al capdavant de la tropa, confien en la victòria. Al carrer, per últim cop al dia, les motos s'alineen perfectament una al costat de l'altra. Quan hi ha partit de futbol és pitjor, i les restes de salses, complements i formatges, en un carnaval de colors, acaben fonent-se en ple desori culinari.

Avui és un dia tranquil, d'entre setmana, sense gaire moviment. Es pot permetre badar una estona sense que es noti gaire, fent veure que duu alguna cosa entre mans

perquè no li cridin l'atenció. Dies així, quan es pot permetre el luxe de pensar, són perillosos; tant pot ser que fantasiegi sobre el meravellós futur que l'espera a la cantonada com que caigui en el desànim més absolut.

A les nou sona el telèfon: una amanida i una quatre estacions, individual. Aquesta veu li ve present; ja ha trucat altres vegades. Recorda el to càlid i trist a la vegada, com d'una espelma que es marceix; i les ganes d'acariciar-la l'omplen. Li ve al cap la imatge d'un rostre, demanant una pizza individual per emportar, també en dimarts, potser fa cinc o sis setmanes. En aquell moment ell era dins la cuina, però la seva presència li va fer girar el cap com si es tractés d'una ordre divina. Ja se n'anava, i només va poder-li mirar els ulls un breu instant: suficient. Aquella fesomia lliga perfectament amb la veu del telèfon. Deu tenir uns trenta anys i tot sembla indicar que La Veu (perquè a partir d'ara, de moment, li direm La Veu) és una persona solitària. S'imagina que ningú no ha sabut comprendre els tresors que amaga la tristesa dels seus ulls. Ha calgut que el destí els uneixi perquè ell pugui apreciar-ne la riquesa, com l'astrònom que una nit d'hivern descobreix el foc d'una estrella. Es posa nerviós, sent l'obligació de dir-li mots sorprenents, de seduir amb les paraules; però només li surt un insípid "la pasta, fina o normal?". No, no, no. No és un bon inici i el temps s'esgota. "Us podem oferir de regal una de les nostres postres". "Sí, gelat de xocolata belga va bé". Ha estat decidit i ràpid, i ha pogut enfilar millor la seva primera conversa; però la precipitació, els nervis o un atabalament fatal l'han traït: ha penjat el telèfon sense preguntar-li l'adreça! No se'n pot avindre d'una mostra d'estupidesa

així i li agafen ganes d'insultar-se. Ha de mantenir la calma. A l'ordinador tenen un registre de clients i trucades. Només cal buscar la base de dades i trobar clients que acostumin a demanar pizzes individuals i xocolata belga. Deu ser fàcil, però ell sempre ha estat negat per a moure's dins d'aquestes màquines: com li agradaria haver fet aquell curs d'informàtica! Però algú deu estar vetllant per ell aquesta nit, perquè la típica bombeta que s'encén quan tens una idea l'il·lumina. El telèfon: a la pantalla del telèfon, com un cartell lluminós de *benvingut a casa*, hi apareix el número de l'última trucada! Mentre respira alleugerit, per si de cas, apunta els dígits i, quan és a punt de trucar, torna a sonar el telèfon: és La Veu.

També se n'ha adonat, que la comanda estava incompleta, i que un cert atabalament li envaïa els sentits. Potser ha estat el detall del noi de la pizzeria de regalar-li les postres. No rep atencions així gaire sovint: viure en soledat té aquestes coses. T'hi acostumes, i mires de viure els avantatges amb intensitat; però, de tant en tant, el silenci i saber que ningú no t'ajudarà a fer el llit o a plegar els llençols poden fer-te mal. Se'n va anar de casa dels seus pares fa sis anys. No és que tingués ànsies de viure amb llibertat o de fer la seva. Una nit va despertar-se amb una estranya inquietud. La llum dels fanals del carrer entrava tèbia per la finestra. Quan els ulls van acostumar-se a la foscor, va distingir dalt de l'armari un trofeu que va guanyar a l'escola, un globus terraqüi amb una bombeta fosa a l'interior i un ninot de pelfa. Tot li semblava llunyà, i si mirava tan enrere podria fer-li mal el coll. Va sentir que ja no pertanyia a aquella habitació, que havia de fugir endavant per poder respondre's les preguntes.

No n'ha trobat, de respostes, però ha après a conviure amb els interrogants. Com a parella estable, la soledat no és un bon consell, però és útil flirtejar-hi de tant en tant. Amb ella pots compartir tot allò de monstruós i de feble que amaguem als altres. Però, ara, la seva relació amb ningú fa massa temps que dura. L'última parella, més o menys regular, va endur-se el raspall de dents fa onze mesos i, en el seu lloc, només deixà un espai buit a la lleixa del lavabo, que no ha omplert encara. Potser és per tot això que, avui, La Veu, sense armes ni cuirassa, ha sentit la fiblada de la tendresa amb què un noi de la pizzeria li ha pres nota. El pobre s'ha atabalat i ha penjat sense demanar-li les dades. Després, avergonyit, ha dit que ell mateix li portaria l'encàrrec, amb tota la pressa de què és capaç. Aquest petit gest li ha arribat molt endins i ha trasbalsat la tristesa que amarava el dia. No creu que tardi gaire en arribar el gelat de xocolata belga, la quatre estacions i, amb una mica de sort, un polsim de primavera. Té el temps just per decidir si vol canviar-se de roba, treure's el xandall d'anar per casa i dissenyar el somriure més idoni. Tot plegat ho troba absurd i, passats vint minuts, juga encara amb el dubte d'arriscar-se o dormir el son tranquil de la resignació.

El noi de la pizzeria ja està aparcant la moto. Ha tingut sort de trobar quasi tots els semàfors verds, i veu això com un presagi dolç. Cal dir que, amb precaució, se n'ha saltat un parell de vermells: guanyar uns quants segons val la pena si pensa en la propina especial que l'espera. Número 47, tercer pis, segona: des del carrer hi veu llum. Pitja el botó del porter automàtic, amb el cor accelerat, i La Veu respon tremolosa, distorsionada per l'altaveu o l'emoció.

És un edifici vell amb un d'aquells ascensors antics que tenen dues portes: una cap a fora, una cap a dins. Puja lentament pel forat de l'escala, amb el so del mecanisme de fons. Les parets que reclamen una mà de pintura, les baranes de ferro, una inscripció gravada amb navalla a la paret de l'ascensor; res no el distrau del seu objectiu. L'ascensor es para. Obre una porta, n'obre una altra, tanca les dues i surt al replà del tercer pis. Respira profundament i, amb decisió, prem el timbre. Cinc segons després sent córrer el forrellat de la porta i la clau del pany.

* * *

La història no acaba així, és evident que necessita un final d'alguna mena, però l'autor no acaba de decidir-se mai. Triar un desenllaç vol dir rebutjar-ne molts d'altres, tancar unes portes irremeiablement. Espera a veure si una musa, compadida per la situació, li xiuxiueja a cau d'orella el millor final possible, sense ferir ningú si pot ser. Sempre li passa el mateix. Construeix una història amb més o menys encert, imagina personatges, se'ls estima i, potser per això, es veu impotent davant l'obligació de segellar-ne el futur. És difícil comprendre la relació que estableix amb les seves criatures. És com un pare massa prudent a qui li dol veure patir els fills, i els envolta de cotó fluix, i els mima, i no els trau la vista del damunt, pel seu bé. Res no li costa tant com prendre un determini sobre el seu futur, i no s'adona que de tots els camins se'n pot aprendre, que l'important és no aturar-se. És inútil, quan s'encalla en un moment determinat de la història poden passar mesos abans no teclegi el punt final i, moltes vegades, el relat jau

moribund al fons de la carpeta de pendents de l'ordinador. El document resta mut i ell, de tant en tant, hi passa de llarg, sense gosar clicar la icona de l'arxiu.

* * *

L'Assemblea és multitudinària: són molts els afectats. Fóra llarg detallar-ne un a un els assistents. Només com a exemple, poden destacar-se l'aspirant a mosso d'esquadra que porta preparant les proves des de fa dos anys i encara es troba en el dilema de presentar-se a les oposicions o acceptar el lloc vacant de trapezista d'un circ. Una parella d'amigues dubten si l'amor que les uneix té alguna cosa a veure amb el lesbianisme, i un regidor de l'equip de govern viu immers en l'angoixa de destruir o fer públiques les proves que incriminen l'alcalde en un afer sexual de moralitat dubtosa. Tots i cadascun dels personatges tenen motius per indignar-se, i volen que es prenguin mesures de caire urgent. Estan farts de viure en una indecisió constant i necessiten conèixer el rumb dels seus passos. El noi de la pizzeria i La Veu afegeixen un punt més al debat, ja que no tan sols ignoren el seu futur, sinó que manquen d'un tret definitori d'una importància cabdal per a un personatge: el nom. No demanen un carnet d'identitat, ni un número de la seguretat social, només quelcom tan bàsic per a la seva personalitat. La Veu arriba a esprémer els sentiments dels presents quan exposa amb llàgrimes als ulls la seva especial problemàtica: l'autor no ha estat capaç de definir-ne en cap moment el sexe. Les mostres de solidaritat de l'Assemblea posada en peus l'entendreixen.

Quatre hores de debat són suficients: tots estan d'acord. Aquesta data serà l'inici d'una nova era en el món de ficció. Els personatges, farts dels capricis d'un creador tiànic i indecís, es proclamen criatures lliures, ateus acèrrims i protagonistes del seu propi rumb, amb dret al fracàs i, si cal, a decidir quins actors o actrius els encarnaran si el relat arriba a la gran pantalla. No els cal per a res un demiürg incert que jugui a equivocar-se amb el seu destí, i estan tips de penjar a l'altre extrem dels fils d'un titella.

El noi de la pizzeria es dirà Josep Antoni; La Veu, Maria Lluïsa, i, un cop oberta la porta que els separa, sabran perfectament quina mena de futur els espera. Només depèn d'ells.

QÜESTIÓ DE PARAULA (LEGÍTIMA DEFENSA)

Núria Busquet Isart

Juro dir la veritat i res més que la veritat…

En la darrera intervenció que em concedeix, li exposaré el que va passar abans que vostè deliberi i deixi el cas vist per a sentència. Sí, ho vaig fer jo. I perquè ho havia promès. Jo tinc paraula; sóc honesta i no faig mai promeses de cartó pedra o fum. De fet, sempre he odiat aquesta gent que diu les coses per dir i que després, com per art de màgia, s'oblida que les ha dites. Vaja, la majoria de gent. No, senyoria, jo no sóc així. No podria viure en contradicció entre el que prometo i el que després faig. I, com que a ell li vaig assegurar que li duria la lluna, em va tocar haver-li de portar. Així de senzill i de complicat alhora. No hi ha cap altra circumstància que em pugui atenuar la condemna que no sigui aquesta: complir la meva paraula.

No semblava gens fàcil dur a terme el segrest de la lluna, tot i que no em podia ni em volia fer enrere. Fos com fos, la hi havia de dur en un cove, tal com li havia promès en

una nit d'amor. No havia begut més del compte ni m'havia pres cap substància que m'hagués fet perdre el control de mi mateixa. Era plenament conscient del que deia, com també en sóc del que vaig fer, hagi dit el que hagi dit el meu advocat. Tampoc no tinc les facultats mentals alterades com ha exposat, ni… Ell potser l'ha convençut amb els seus arguments i proves, perquè al capdavall la seva feina és defensar-me aferrissadament i com sigui, però vostè no es deixi confondre. A més, pensi que ell s'hi juga més que un simple cas. Però ho repeteixo per deixar-ho ben clar: ni anava beguda ni em falta un bull. Simplement, en una nit de més romanticisme de l'habitual, per mera curiositat, li vaig demanar què era allò que més anhelava en aquest món perquè jo em comprometia a fer-li realitat. Ell, sense pensar-s'ho gota, em va respondre que li agradaria tenir la lluna en un cove. Jo li vaig prometre, li vaig donar la meva paraula, que li concediria el desig. I això és el que m'he limitat a fer. No té més, senyoria.

El meu advocat l'ha volgut persuadir que em rebaixi la condemna, o, fins i tot, que em deixi en llibertat. S'ha esmerçat a preparar-me una bona defensa, perquè tem que aquest cas se li escapi de les mans i esquitxi massa. Els seus arguments són aparentment sòlids, però tan sols aparentment. Ningú no dubtaria que només algú ebri o que ha embogit és capaç de robar la lluna. I li ha explicat que jo vaig fer la promesa perquè havia begut en excés i vaig fer el robatori perquè estava encegada per l'amor que sentia, cosa que em duia a no voler defraudar el meu amant. Mentides perquè m'atenuï la pena i prou.

No he actuat mai per amor, sinó perquè tinc paraula. A més, ja li dic ara que la meva relació sentimental no es

caracteritzava per cap amor profund. El meu únic error, si és que ho és, va ser prometre el que vaig prometre, però no pas complir-ho. En tenia l'obligació. Vostè ho ha de saber. Les paraules no han de ser buides de contingut, perquè si no, aleshores, quin sentit tenen? No s'han de dir tan sols perquè són boniques o sonen bé, ni ens hauria de ser igual que se les emportés el vent. Reivindiquem la coherència! Si una paraula no té ja valor, de què ens hem de refiar, aleshores? Les paraules tenen un significat que no es pot passar per alt. Si ens comprometem verbalment a una cosa, cal ser-ne després conseqüent. Amb les paraules s'hi pot jugar, és clar, es poden disfressar, despintar i transformar, però hem de distingir realitat de ficció. Aquests jocs de paraules formen part dels contes i de les pel·lícules, no de la vida en què som. Jo, quan vaig prometre la lluna, sabia que ho deia de debò, que no feia cap metàfora literària, perquè no érem dins una faula infantil. S'ha fixat que li vaig prometre la lluna, i, en canvi, no li vaig dir que l'estimava? No parlo mai per parlar. Ara tampoc.

El meu advocat m'ha aconsellat que només obri la boca quan sigui estrictament necessari. Però jo, per sort, no li ho he promès, i ara vostè em dóna una nova, la darrera, oportunitat de parlar. Abans d'entrar en aquesta sala, ell m'ha dit que fos ben sintètica en les meves respostes, perquè té por que els meus propis mots traeixin. Ara bé, les meves paraules mai no traeixen. Segur. Abans de continuar, m'agradaria tranquil·litzar-lo: que recordi que ell sap millor que ningú això, que pot confiar en les meves paraules, durant aquest judici i sempre.

Havent-lo calmat, ja puc continuar el meu discurs. Robar la lluna va ser complicat. Sé que aquesta és la part

que més interessa que li expliqui, tot i que no sé per què. A vostè, senyoria, no li deuen caldre tants detalls per saber si em declara culpable o innocent. És evident: jo ho vaig fer, conscientment, sense les facultats mentals pertorbades. O és que creurà més al meu advocat que a mi?

Ningú abans no havia gosat robar la lluna del cel i sé que he aixecat més expectació de la desitjada. Abans del furt, en la recerca exhaustiva que vaig fer per Internet i en diverses biblioteques i arxius, em vaig adonar que cap manual no contenia instruccions de com endur-se el satèl·lit. Llavors, per posar fil a l'agulla al segrest, se'm va acudir visitar els millors lladres del nostre país, però no em van prendre seriosament. Ara, quan m'hagin vist als diaris o a la televisió, se'n deuen haver fet creus! Ningú no em podia o volia ajudar, però jo estava obsedida amb la meva promesa. A sobre, ell, de tant en tant, entre petons i rialles, em recordava que li devia la lluna. No m'ho treia del cap. La lluna, la lluna… Cada nit pujava al terrat de casa i la mirava fins a trenc d'alba. Estic convençuda que ella em llegia el pensament, perquè es reia sarcàsticament de mi. Era molt insolent, però també molt bonica. Ho era tant que en podia haver estat gelosa i tot. Ell la volia per substituir-me com a amant? Tant era, perquè jo no n'estava enamorada, d'ell.

Vaig decidir que l'agafaria quan fos plena, perquè era quan lluïa amb més encant i, ja que hi érem, quan era més poètica. Aquella aventura tenia un caire literari que m'encisava! Sap que sempre he somiat ser part d'un conte de fades o quedar captiva d'un vers? Ai, qui pogués viatjar en el món de paper! Però no em desvio del tema. Tornem a la lluna… No entenc com és que ha estat tan objecte de

desig i, pel que sembla, ningú fins ara no havia gosat agafar-la. En la meva recerca prèvia al robatori, he ensopegat amb un nombre incalculable de textos dedicats a la lluna: poemes, cançons, contes… Des de sempre ha despertat admiració i ha estat font d'inspiració. Potser la més gran font d'inspiració, sense distinció d'època, ni cultura, ni… Però ningú no ha gosat endur-se-la del cel. Jo he estat la primera persona que l'ha tinguda de veritat entre les mans, i suposo que per això he agafat tant de ressò i popularitat. Però jo no ho volia pas. M'agrada l'anonimat. Una prova més que no he perdut el seny, senyoria, perquè als bojos els agrada cridar l'atenció i jo mai no n'he tingut ni la més mínima intenció.

Vaig estar molts mesos que no sabia gaire per on tirar, però tenia clar que havia de posar la lluna en un cove i donar-la-hi per oblidar-me del tema que no em deixava ni aclucar els ulls de nits. Sabia que la nostra relació tenia data de caducitat i que aviat cauríem mútuament un en l'oblit de l'altre, i m'era igual. De fet, més que per a ell (vull que quedi clar que no implico ningú més en aquest assumpte), ja li he dit que jo havia de complir el que havia promès per a mi: saben que mai no he faltat a res de què hagi donat la meva paraula?

Com que no sabia gaire què fer, vaig decidir estudiar el cosmos des del punt de vista de la ciència. Pensava que així, potser, se m'acudiria alguna idea brillant per poder raptar-la del cel. Em vaig apuntar a un curs d'astronomia a la facultat de Física, però aviat en vaig haver de desistir perquè no entenia cap dels conceptes que hi explicaven. Massa tècnic per a una noia de lletres com jo. Aleshores, vaig decidir fer un gir a l'estudi dels astres i canviar-ne la

perspectiva. Vaig pensar que l'astrologia m'era més adequada, i aquest cop ho vaig encertar.

Em vaig posar en contacte amb un parell d'astròlogues de qui no penso revelar els noms. Per més que m'extorsionés, no els ho diria: els ho vaig prometre. Certament, la màgia pot fer miracles, i, amb paciència i una mica de traça, es pot dominar l'art del misteri i dels fets extraordinaris. Per sort, a més, vaig tenir dues excel·lents professores i, com que motivació no me'n faltava, vaig aprendre ràpidament els seus ensenyaments. Va ser un estudi molt fructífer. Ara, a part de saber com segrestar la lluna, sé com convertir alguns gripauets llefiscosos en idíl·lics prínceps blaus, com atrapar instants de felicitat amb caçapapallones, com morir literalment per un atac de riure, com… Encara em queda per esbrinar com entrar dins un poema, però temps al temps. Si no abandono les pràctiques del misteri, sé que ho arribaré a esbrinar algun dia. Només li demanaria, senyoria, ser absolta per aquest motiu: engarjolada ho tindré més complicat per estudiar l'art de l'impossible i no podré endinsar-me dins paraules versades.

Sí, amb un conjur que no revelaré, perquè també en vaig donar la meva paraula, va ser bufar i fer ampolles agafar la lluna del cel: la vaig despenjar com qui despenja un quadre de la paret. Aleshores, la vaig posar en un cove de vímet i el vaig anar a veure a casa seva per lliurar-la-hi. En lloc d'agrair-m'ho, es va posar molt nerviós i em va escridassar a cor què vols. No vaig entendre la seva reacció.

Sap, senyoria, que el cel s'havia enfosquit sense la lluna i que poca gent va adonar-se del que havia passat? Tant de rebombori i, al cap i a la fi, en el dia a dia, llevat dels d'esperit bohemi i dels artistes de postal, qui li fa gaire

cas? Almenys, en el nostre cove, nosaltres li n'hauríem fet. Ell l'hauria fet esdevenir la seva amant o… O no, potser, més aviat, hauria estat una mascota. No diré un fill, perquè això no és un conte i no hem de dir exageracions que no siguin certes. Però sí, senyoria, que l'hauríem tractada com un animal domèstic, com una mascota. La lluna plena amb el seu encant espectacular… D'acord, li admeto que no semblava estar-hi gaire bé, al cove, però sé que era només per falta de temps d'adaptació. Tenia massa por inicial perquè no ens coneixia. Al cap d'uns dies, ella hauria estat feliç amb nosaltres i l'hauríem sabut atendre com es mereixia.

Ara bé, no ens la vàrem poder quedar. Ell, quan em va veure arribar amb el cove sota el braç, va menysprear la lluna i, per postres, em va arrossegar a la comissaria a la força. Els policies, després de prendre'm declaració, em van obligar a retornar-la al cel. No m'hi vaig oposar, és clar: jo ja havia complert la meva paraula. Ja m'era ben igual que tornés al cel o es quedés aquí.

Ell no va voler la lluna, tot i que, aleshores, per què me l'havia demanada dins un cove? Em va confessar que ho havia dit per dir. Quan em van engarjolar, va plorar i tot. La culpabilitat el devorava. Ell no tenia paraula ni confiava que ningú en tingués. Això últim és l'únic que em va fer pena. Jo li vaig fer prometre que mai més no digués les coses per dir-les, i me'n va donar la seva paraula. Plorant, també em va assegurar que em defensaria per tots els mitjans, que deixaria tots els casos que tenia entre les mans aparcats per dedicar-se només a aquest judici. I ho ha complert. És un bon advocat, tot i que hi ha tornat a caure: parla per parlar. Hem promès que diríem tota la

veritat davant seu, senyoria, i només jo he tornat a ser coherent. Per cert, també jo li vaig prometre que mai davant seu confessaria que ell em va induir al segrest i diria que no ho he fet pas, oi? No, no ho he fet —només faltaria!—: que li'n vaig donar paraula!

COMANDAMENT A DISTÀNCIA

Jordi Bordas i Coca

S'ha posat les sabatilles, ha apagat el llum del rebedor i s'ha servit una copa de conyac abans d'anar a seure a la seva butaca preferida davant del televisor. Quan ha sabut que ell volia quedar-se a veure la seva sèrie d'espionatge preferida, l'Esther ha dit que estava molt cansada i que se n'anava a dormir. El seu fill Samuel també li ha dit bona nit i se n'ha anat a la seva habitació, no sense demanar-li que sobretot no li apagui l'ordinador, que ha deixat connectat per una selva de cables a l'aparell de televisió per baixar d'Internet no sap quin programa que li interessa molt. Somriu mentre a la pantalla apareixen els títols i les imatges d'introducció. Després d'una jornada dedicada a resoldre problemes i solucionar conflictes no hi ha res com submergir-se en els d'unes altres persones, encara que siguin de ficció. L'únic que sempre li espatlla la gratificant sensació de fugida és la publicitat. Efectivament, encara no fa ni cinc minuts que ha començat la història, i l'emissió ja es veu interrompuda per l'habitual tirallonga d'anuncis. No ho suporta, i l'única manera de calmar la

seva irritació és anar prement el botó del comandament per veure què fan als altres canals. També anuncis, i més anuncis, o concursos estúpids amb la participació de públic també estúpid. Va canviant de canals de pressa, només es tracta d'omplir els quatre o cinc minuts que falten per tornar al seu quan es reprengui el capítol. El dit s'atura, però, davant d'un canal que no recorda haver vist mai. Unes grans lletres vermelles ocupen intermitentment la pantalla: «Atenció, atenció, perill, perill». Què deu ser, allò? Sens dubte es tracta d'un espot publicitari que pretén ser més original que els altres. No hi ha so, només aquell rètol obsessiu. La curiositat li impedeix seguir canviant d'emissora. Finalment apareix un altre missatge: «Avís molt important — Sobretot no se us acudeixi canviar de canal ni prémer qualsevol altre botó del vostre comandament a distància — Si ho feu correu un greu perill — Perill de mort — Repetim: sobretot no se us acudeixi…». Allò és molt fort, tu. On volen anar a parar, aquella gent? És a punt d'ignorar l'avís i tornar al canal original per veure si ha començat l'emissió de la sèrie quan un nou text, amb lletres més petites però també vermelles, substitueix l'anterior. «El vostre televisor ha estat capturat pel canal SS, que durant els darrers cent cinquanta segons ha procedit a reconvertir-ne els circuits per activar un mecanisme de fidelització. Això significa que si no féssiu cas del nostre avís i goséssiu utilitzar el vostre comandament a distància, es produiria una potent deflagració que lamentablement posaria fi a la vostra existència. Esteu, doncs, advertit». Quina barra! Com poden esperar que ningú s'ho empassi,

allò? Ara que, i si fos veritat? Pensa que l'ordinador que en Samuel ha deixat en marxa pot haver alterat el funcionament del televisor, i per experiències anteriors sap que qualsevol acció d'un inexpert com ell pot significar un daltabaix informàtic que el seu fill no li perdonaria. Potser el millor que pot fer és deixar córrer la sessió, i… però el seu misteriós interlocutor sembla haver-li llegit el pensament. «Si se us ha acudit desendollar l'aparell, o bé anar al comptador i desconnectar l'entrada de l'electricitat, traieu-vos-ho del cap, perquè el resultat seria igualment desastrós per a la vostra integritat física. Al canal SS sabem protegir-nos contra qualsevol intent de deserció. Utilitzem una tecnologia secreta i molt poderosa. Val més que seguiu assegut al vostre lloc, us relaxeu, i us disposeu a escoltar el missatge que volem transmetre-us». Ell encara se'n riu, pensa que quines bestieses, i quina imaginació, però tot plegat ha aconseguit posar-lo nerviós. S'aixeca i va a mirar per la finestra. A l'edifici del davant es poden veure els requadres il·luminats corresponents a les sales d'estar dels veïns que encara no se n'han anat a dormir. En alguns es distingeixen les imatges en moviment dels televisors encesos, i en un d'ells li sembla reconèixer les mateixes lletres vermelles que han envaït el de casa seva. Un altre aparell capturat per allò tan extraordinari del canal SS, potser? De sobte aquell rectangle es torna negre, i dins l'habitacle del veí es produeix un llampec enlluernador seguit per una detonació que fa saltar-ne els vidres. L'única explicació que hi troba és que aquell teleespectador ha desobeït les instruccions i ha intentat apagar el seu receptor. Uns segons més tard li

sembla sentir una explosió semblant una mica més lluny. O sigui que tot plegat no és cap broma, ni cap estratagema publicitari, sinó una amenaça molt real. Amb els dits tremolosos, es dirigeix al telèfon disposat a marcar el número de la policia. Abans de poder fer-ho, però, una veu li anuncia per l'auricular: «Aparell intervingut pel canal SS — Comunicació denegada». El mateix missatge es repeteix quan intenta fer servir el telèfon mòbil. Ara ja no podria riure ni que volgués, l'únic que sent és una por que va augmentant a mesura que passen els minuts. Què pot fer, per fugir d'aquella teranyina desconeguda, per deslliurar-se d'aquella trampa inesperada? «El nostre missatge va destinat a salvar la nostra pàtria, i de retruc tota la humanitat…» Ah, per fi ha sortit la publicitat!, pensa amb un cert alleujament. Deu tractar-se d'una religió, o d'un grup polític com tants que n'hi ha. El seu avi, que va haver de lluitar a contracor en les darreres dues guerres, sempre li deia que no es fiés mai dels salvadors, fos el que fos que volguessin salvar. I ell, per sistema, sempre ha fet cas d'aquell consell, i quan ensopega amb algun predicador del que sigui no se'l creu mai. I n'hi ha de tota mena i de tots els colors. Encara que normalment no s'introdueixen als televisors per transformar-los en bombes, ni s'infiltren estranyament a la xarxa elèctrica i telefònica com els tentacles finíssims i inacabables d'un pop totpoderós. «Heu de saber que tota la història ha estat tergiversada, i els mitjans de comunicació són objecte d'una manipulació malèvola per part de poders que romanen a l'ombra».

I si se n'anés a dormir tan tranquil, sense tocar res? Potser l'endemà ja haurà desaparegut, tot allò, com un

malson. De sobte apareix un nou missatge, però hi ha una diferència: aquest cop les lletres són verdes. «Com a premi per la vostra fidelitat, i perquè us adoneu de la veracitat de les nostres afirmacions, us fem saber que acabem d'ingressar la quantitat de 3.000 euros al vostre compte corrent, que és…». Els vint dígits del seu c/c. personal són totalment correctes. Es va apropant a la seva butaca preferida, i hi seu amb un sospir. Potser no caldrà despertar l'Esther i en Samuel, ben mirat. Potser la cosa no és tan greu com es pensava. «[…] Nosaltres som els únics que sabem la veritat, i tots els qui es neguin a acceptar-la estan en contra nostra i hem de considerar-los enemics nostres. En canvi, escoltar el nostre missatge i ser-nos fidels significarà un gran benefici, com acabeu de comprovar». Ell buida la copa de conyac i es posa un altre coixí a l'esquena. El canal SS ja li comença a agradar.

UN COS ESTRANY

Jordi Boladeras Sancho

[ics]

El nadó és pràcticament fora i el metge comença a relaxar el rictus sota la careta. Ja podria somriure, però prefereix esperar. Ha d'enllestir la feina amb uns quants punts de sutura. De sobte, la mare inicia una nova contracció imprevista, del tot injustificada. El ginecòleg fa un cop d'ull inquiet a la llevadora que el flanqueja, la qual li mostra la mateixa preocupació. Ningú no entén què està passant. El part gairebé ja estava. Sembla evident que la dona ha d'expulsar alguna cosa més. El facultatiu novament es posa els fòrceps a l'abast. Afortunadament, no calen. La dilatació és suficient i el cos expulsat prou petit per facilitar-ne l'extracció amb les mans. L'home no dóna crèdit a allò que veu. Embolcallat en una mena de segona matriu reduïda treu el llom un llibret. Amb els dits enguantats de làtex en neteja la coberta i llegeix en veu alta: *Manual d'instruccions*.

[i grega]

Els pares han fullejat el *Manual d'instruccions* —massa lletra, menuda i revessa— i no estan gens d'acord amb moltes de les indicacions que, amb una cal·ligrafia vacil·lant, s'hi exposen. Ja es veu que qui les ha escrit, sigui qui sigui, és del tot insegur. Els primers dies en fan un cas relatiu. La sorpresa inicial dóna pas a la indiferència i el llibret acaba perdut en l'infern d'una calaixera. El nen sembla ben encarrilat: menja, dorm i guanya pes adequadament. Malgrat que no riu, ningú no atorga cap importància a aquest tret de la seva personalitat; d'una banda, perquè el pare és un home que també afronta la vida amb cara de pocs amics, i, d'una altra, perquè diversos psicòlegs, pedagogs i fins i tot artistes —entre aquests, Picasso— han destacat la seriositat dels infants com una característica evident de la concentració necessària per aprehendre la realitat que els envolta. És paradoxal que, fins a uns quants mesos més tard, els pares no s'adonaran que el petit no solament no riu, sinó que tampoc no plora ni fa el somicó, res. Ni el dia que s'enganxarà els dits amb la porta del lavabo i la mare s'esgarrifarà de veure el mal que s'ha fet. El pare en dedueix que, el dia de demà, serà un home al qual no agradarà expressar el dolor ni manifestar les emocions. Enorgullit, gairebé s'emociona. Millor per a ell, conclou, així no patirà. El tercer dia d'escola la professora decideix parlar amb els pares. En la seva trajectòria com a educadora de preescolar és el primer nen que, sense fer res d'especial, ha aconseguit que els companys li facin el buit absolut, com si no existís. La professora els ha demanat un per un, en diferents moments del dia i amb la màxima delicadesa, per

què no li diuen res ni hi volen jugar. Tots li han contestat el mateix: nen por. Aquest detall no l'explica als pares quan els té al davant. La mare surt de la reunió preocupada. El pare bromeja i escarneix la professora: una histèrica, ja se li veu. Potser s'han equivocat en l'elecció d'escola. Abans de Nadal, el petit comença a perdre pes i el pediatre, després d'una visita amb analítica inclosa, no sap què diagnosticar. Això és un virus, afirma amb rotunditat. Tal com ha vingut… —fa un silenci llarg i enlaira els ulls a l'èter de la divagació científica— …se n'anirà.

[zeta]

No se n'ha anat. En qualsevol moment pot arribar el desenllaç fatal. Els pares vetllen davant el cos gairebé inert del nen. Especialistes de diferents centres hospitalaris i països no han sabut trobar el motiu d'una malaltia, aparentment vírica, que, en pocs mesos, s'ha emportat el pes de la criatura i li ha emmagrit la salut fins a un límit insostenible. Si encara manté les constants vitals és gràcies a l'alimentació i a la respiració assistides. La mare, ensorrada, amb els ulls enfonsats, busca en la memòria algun moment de treva en els pocs anys que fa que puja el fill. Pobra de mi, ni el part no va poder ser normal per culpa d'aquell coi de llibret, les maleïdes instruccions. «El *Manual d'instruccions*!», crida. On és? Remouen cel i terra fins que el troben al fons del mateix calaix on el van oblidar, amb la cal·ligrafia vacil·lant, però tan minvat i escarransit que els costa de reconèixer-lo. És evident que el llibre pateix una llei de malura similar a la del nen. La mare comença a llegir en veu alta algunes de les instruccions mai no seguides.

«Si el nen no riu, els pares no s'hi han de conformar: li faran veure pel·lícules de Buster Keaton —malgrat que els sembli que l'actor tampoc no riu i que l'infant no hi entendrà res— i esperaran uns prudents quinze dies abans que el tractament amb cinema mut faci efecte. Si el nen no plora és que els pares no han seguit correctament les instruccions per fer-lo riure; per tant, reiniciaran el procés en el punt anterior. Si el nen no riu ni plora serà percebut pels altres nens com un cos estrany, aliè al seu món, i li tindran por. Si el pare s'enorgulleix que el fill no manifesti emocions tan bàsiques com riure i plorar vol dir que pertany a la mateixa variant genètica que el nen que han tingut. En aquest cas, caldrà tenir una cura especial a seguir al peu de la lletra totes les instruccions prescrites o el fill podria covar, en l'etapa preescolar, una soca vírica letal. Si es trobessin en la situació que el nen ja la pateix, només els resta una sola alternativa: desconnectar-lo.»

[a]

Una sola alternativa. Per a qui? Per als pares o per al nen? I per a què? Per deixar-lo morir i alliberar-lo d'aquest atzucac terminal on se'l sosté amb mitjans artificials? O per alliberar-se'n ells? Immediatament, el pare es manifesta a favor de seguir les instruccions recomanades. Aquesta vegada sí. És un home pràctic. La mare dubta una estona més. Rumia, plora. Mira el fill i sent la soledat amb què haurà de conviure la resta de la seva vida si no desperta. No ho resistirà. Sent l'amenaça d'una tapa immensa que una mà insensible i freda abaixés fins a ofegar el bull de l'olla de les seves il·lusions. Accepta finalment que hi ha

una sola alternativa. Decideixen compartir l'acció. La mare li tallarà el subministrament d'alimentació intravenosa mentre el pare desendollarà el respirador. Si es donés el cas que el nen morís, tots dos en volen compartir la responsabilitat. Davant la justícia, l'eutanàsia passiva és un delicte penal tipificat. Fetes les dues operacions, la mare se senya i el pare s'agafa als barrots del llit. Passaran ben bé tres minuts abans no veuran la línia contínua al monitor. Ja és mort. Trenta segons després, el nen fa una estranya convulsió com si hagués rebut una descàrrega elèctrica d'alt voltatge, adopta la posició fetal i inicia uns espasmes amb els músculs de la cara. La contrau, envermelleix, somriu relaxadament durant uns breus segons i arrenca a plorar amb l'esclat intens i vital d'un nounat. A la tauleta de nit, el *Manual d'instruccions* recupera el color i la gruixària perduts. El pare, seriós, fred i intel·ligent com sembla, no entén res. La mare no es troba bé. I no és de l'emoció, és de la pujada de la llet.

AQUESTA NIT A LA TORRE DEL MARQUÈS

Ivan Carbonell Iglesias

A la torre del marquès hi ha un tros de nit que trepitja la teulada de pissarra grisa per on s'esvara la neu i una barca entropessa en l'aigua negra amb la primera pedra del castell. El marquès, del sofà estant, sent un soroll en la finestra d'algun pis de més amunt. Llença el llibrot que llegia i puja corrent les escales cap al tercer pis, amb por que la seua filla, la marqueseta, no haja obert al cavaller aquesta nit. Mentre el marquès puja l'escala a corre-cuita, ja pel segon pis, un udol de nit se sent a les masmorres, tan humides per les aigües que envolten quasi del tot la torre, península tan xopa. Hi ha una flassada blanca que de sobte cobra vida a la quarta masmorra, amb un tros de tela que s'esquinça i un altre lligat a una cadena de ferro. A la segona masmorra, la que hi ha enfront de la quarta, hi ha un home barbut i famolenc, prim com la moixama, lligat de mans i peus amb els grillons. Veu com la flassada cobra vida i com s'excita, com ja tresca el vol i com s'envola barrots de la finestra enllà, qui sap si envers carena o llac.

Llavors sent que se li gela el cor i és ara quan crida, amb una angoixa infinita, que li recorre el ventre i li esbatana la boca. Mai com ara no lamenta haver estafat al marquès aquella bossa plena de monedes d'or. El seu udol fa més gran el clivell a la paret de la masmorra per on uns ulls diminuts esguarden què passa en aquella presó.

El marquès sent l'udol que puja des de les masmorres cap al primer pis i que ràpidament ascendeix per les escales que menen al segon pis, on ell el percep. De sobte, esglaiat, s'atura a punt d'arribar al passadís del segon pis. Ho veu clar: el presoner potser ha mort o potser ha fugit i amb una espasa rovellada puja escales per a donar-li mort. Àgil, decideix baixar les escales de dos en dos des del segon pis, directe cap al primer, on ha abandonat el sofà i el llibrot, la còmoda i el tabac. Quasi es trepitja la bata de cotó amb les sabatilles de franel·la, però no importa, ha de tancar bé la porta del primer pis per si algú prova de pujar fins a ell amb una espasa de mort. El sol pensament que aquesta nit podria ser la darrera nit que ell veiés la lluna llambrejar sobre les aigües negres del llac li fa venir basques i un tremolor de dents a les genives. La torre tan quieta, un bassal de sang i una espasa rovellada morta al pit.

Alhora, mentre el marquès baixa a tota pressa les escales, una finestra esclata contra la paret de pedra al tercer pis, amb una contundència que després lamenta la mà que l'ha impulsada. Un esglai de mort li penetra la pell i fa que ature la mirada en la mirada de la persona que esperava, anhelava, desitjava que aquella finestra s'esbatanés, però que quan ho ha fet l'ensurt quasi li atura el cor. La marquesa mira l'ombra de ferro que puja amb una escala feble, gairebé dos pals, dreta des d'una barca que bressolen les aigües. S'afa-

nya a ajudar a entrar aquella ombra a la cambra i, mentre l'escala cau sobre les aigües del llac amb un soroll de mar, la dona del marquès i el cavaller es miren aterrits. El cavaller s'alça la gonella, s'agenolla davant del llit de la marquesa i li besa la mà. Mira cap a la porta de la cambra primer, cap a la finestra trencada després i es palpa l'espasa rovellada que li penja al cinturó. Entén que aquesta nit podria ser la darrera que veiés els ulls inflamats, el cos encés, la mà tan blanca de la dona del marquès. La lluna sobre el llac podria ser un bassal de sang, un tros de nit escarlata i una espasa rovellada que, lligada al coll, se l'emporta aigües endins, fins la darrera mort.

L'impacte de la finestra de fusta i vidre contra la paret de pedra del tercer pis sorprén el marquès quan era a punt de barrar la porta del primer pis. De sobte li ve a la ment la seua marqueseta, l'única filla, i el cos d'acer d'algun cavaller que jau damunt d'ella amb violència consentida i una mà ofegant-li la boca de maduixa. El marquès agafa fort la vara de fusta amb què volia assegurar la porta del primer pis i comença de bell nou una carrera excitada cap a les escales, per impedir la insídia que segur que s'esdevé al fons del corredor del tercer pis, on la marqueseta té una cambra feta de seda i de colors. La imatge del duc de Bedfort rebutjant la marqueseta —cavaller amb salva, ja desfolrada, no té captiva flor en l'entrecuix sinó lascívia!— li agita el cos amb una violència que amenaça trencar-li la cuirassa d'ossos i carn. El marquès sent ja un dolor agut que li encongeix el cor abans fins i tot que haja vist l'escena.

Quan el marquès passa corrent pel segon pis camí del passadís del tercer pis on hi ha les cambres de la marquesa

i de la marqueseta, no veu que algú entra per una finestra del segon pis. Picarol, picarol, és la primera finestra que s'ha obert a la torre, la que ha fet al marquès llançar el llibre, abans de l'udol de les masmorres, abans de la finestra trencada a la cambra de la marquesa. Ningú no veu entrar l'ombra que puja per una corda lligada a un ganxo de ferro que ha estat llançada amb perícia des de terra, als peus de la torre sobre el llac, península tan xopa. D'un salt, com un gat, salva l'últim tros i entra a la cambra del segon pis amb un soroll de picarols, de botins folrats i trencanous. Es queda ajupit, aguantant el silenci i el respir, i els ulls aguts es miren les puntes del barret, que acaben en cascavells i campanetes, i es demana per què no s'ha abillat d'una altra manera aquella nit. S'incorpora, tot vestit d'arlequí, i l'ombra de bufó maldestre es retalla contra una llàntia encesa a la cambra. Té un barret de tres puntes que acaben en picarols, uns pantalons esbraonats daurats i blaus, i una armilla partida en quadres dels dos colors. El cresol retalla la silueta del bufó contra la penombra i ara es percep que al final de la mà esquerra, subtil, li penja al bufó el perfil —dement, brillant el fil— d'una daga que dibuixa lluna en reflectir.

Mentre el bufó camina silenciós pel passadís del segon pis i el marquès encara esperitat pel passadís del tercer pis, una veu sona a les masmorres, entre un clivell de nit i un altre de pedra.

—Calla, galifardeu, que he vingut a ajudar-te.

El pres esprimatxat tanca la boca torta i mor per fi l'udol que ha recorregut la torre. És el precís moment que l'últim bocí de llençol blanc ha fugit per la finestra barrada, qui sap si envers carena o llac. Amb els ulls blancs, el cos inert, es

gira cap a la veu que naix a la paret i li sembla reconèixer els ulls diminuts, com de rata, que li parlen des d'un forat. És el seu còmplice. Una barra de ferro apareix pel clivell que l'udol ha fet més gran i forçant l'escletxa una línia de pedra es forma fins la finestra de barrots. Amb una força infinita el seu amic fa escamar la pedra i la finestra s'obre per baix quatre pams. El forat fa caure les pedres a l'aigua i el còmplice mira amb pànic el seu amic presoner, que contempla com s'obre aquella escletxa sense entendre res, amb un posat catatònic i uns ulls com d'embogit.

—Què esperes, carallot? Dóna'm la mà i escapa, que anirem carena enllà.

I el pres el mira i després es gira des de la segona masmorra fins a la masmorra quarta, que s'ha quedat tan buida. I el seu còmplice se'l mira des del forat, amatent, entenent que al cap del seu amic ja s'ha fet nit i que l'horror o potser la calma l'han trastornat fantasma.

Quan el marquès irromp violent, la fusta i el colp ben prest, a la cambra de la nena no troba res. La finestra és oberta, sí, però sols entra la nit. No hi ha armadura, ni tampoc capa, ni casc damunt de la tauleta, ni cos cloent la pell tan blanca de la seua marqueseta. Llavors ja no entén res i per un moment es pregunta si la finestra que s'obria no devia ser la que hi ha tot just a l'altra part del passadís. De sobte comprén, però no es pot moure caramullat de pànic. A l'altra banda del passadís, en una cambra de vellut i de cera que fa olor de mesc i d'argila fresca, sap que compta les hores filant com Balanguera la seua dona la marquesa. Qui, assassí de princeses, furtar-li-la voler voldria?

A les golfes del castell, sota la teulada de pissarra negra per on s'esvara la neu, una mà femenina encén un

espelma que fa clares les foscúries. Du un camisó blanc, els cabells negres, molt llargs, i camina vacil·lant. Com cada nit, la marqueseta busca en un bagul de les golfes les cartes i les notes que li escrivia un trobador, i que amaga a clau i forrellat en la penombra de les golfes. Quan roda la clau al pany per obrir el bagul, una mà com de boira, ben freda, se li posa sobre l'espatlla i la fa girar-se cresol en mà. No crida, sols se li atura el cor i els ulls se li obren complets. Sota un llençol espectral, que de tan blanc és transparent, reconeix un rostre d'amant que somriu amb un dit als llavis, demanant silenci. Arrossega una cadena amb una bola i ara entén la marqueseta per què ha sentit soroll de claus i de tenebres quan pujava. Ara entén la marqueseta per què el trobador no tornà més a cantar-li, dessota la finestra, després d'aquella nit de lluna al cel que esdevingué trenc d'alba. Son pare el degué fer pres i des de la masmorra del castell s'ha transformat en espectre per pujar a cantar-li alguna cosa més. Una bandúrria fantasmal emergeix d'entre la nit i, mentre la marqueseta riu, una cançó que ella bé sap recorre la torre, des de les golfes fins les masmorres del castell.

Quan el marquès sent les primeres notes musicals és el moment que obre la porta vehement i entra a la cambra de la marquesa. Quan els veu a la finestra deixa anar un crit i en girar-se els amants es precipiten vers la balconada, on han penjat una corda feta de llençols, draps i velluts. Comença a baixar la marquesa mentre el cavaller es treu l'espasa i s'enfronta al marquès que ja l'acara. Evita un colp de la fusta, després un altre i quan el cavaller llança l'atac el marquès es fa cap a un costat. El cavaller nota que talla sang i que la carn atura l'espasa rovellada. Quan obre els

ulls poruc veu un bufó amb una daga en l'aire i el rostre congelat sota un tricorni tot ple de picarols. S'adona que li ha traspassat el cor i no entén què feia aquell bufó en el lloc del marquès. Llavors alça els ulls al cel i veu com es fa fosc el sostre primer, després les plomes roges que li coronen el casc i finalment la vista. Quan cau amb un soroll d'armadura i de llanda buida sonen potents les notes d'una bandúrria un pis més amunt.

La fusta del marquès cau sobre el cavaller mentre comprén que el seu antic bufó venia aquesta nit a passar-li comptes i fer-li la festa. Ha tingut sort i mentre abat el cavaller intrús amb la fusta pensa que encara podrà recuperar la torre, tancar millor les portes i assegurar les finestres perquè no entren enemics antics i malfactors nous. Satisfet, veu el bufó i el cavaller ben morts i tan discrets, i mentre es demana d'on naix aquella música que ara acompanya una veu femenina que li sona familiar s'aboca a la finestra per ajudar la marquesa, que segur que fugia d'aquell cavaller intrús. És ara quan veu el cos de la marquesa estés, aigües endins, com una taca blanca i sense vida que navega prop de la torre, cap a la badia. Crida amb espant i entén que entre la lluita no ha sentit el crit de la marquesa que perdia l'equilibri i queia a l'aigua, flor tan delicada, que ara és nenúfar sense vida camí de la badia. Es tira les mans al cap i de tant d'espant com ara lamenta i gesticula a la finestra ell també perd l'equilibri. És només un segon i quan se n'adona també ha caigut cap a les aigües enmig d'un crit de nit. I entre que neda a l'inrevés i només troba roques no sap on para la superfície ni com eixir del llac per assolir la torre, no siga el cas que algú mentre ell neda i de l'absència del marquès obtinga benefici.

Tot això i més passa aquesta nit a la torre del marquès i amb raó diuen al poble que aquesta nit no és bona nit per visitar la torre. Diuen que aquesta nit a la torre del marquès, tan solitària i vella, abandonada i per cent forats rematada, les cambres cobren vida i passen coses. A les golfes s'encenen llums i canta una donzella cadàver de la mà d'un fantasma amb bandúrria i bola d'acer al peu. Per les finestres cauen marqueses enmig de crits i pels passadissos tresquen bufons que duen dagues, els sagnen espases al pit i riuen badocs, pallassos. I si bufons conspiren pels passadissos, un cavaller rovellat puja per la finestra des d'una barca i en veure caure la marquesa li cau un sostre de fusta, mil bastonades, per no haver sabut protegir-la. Als peus de la torre, aquesta nit al llac, suren cossos difunts de marquesos que empresonaren amants i lladres a les masmorres. I si als peus de la torre t'acostes, encara es veuen luctuoses, lúgubres cambres, les masmorres que encara habita un espectre d'ulls desencaixats, que a escapar de la torre pel forat mai no encerta. No, aquesta nit a la torre del marquès no vages, diuen al poble, que s'agiten cambres, les portes s'obren i passen coses. A la torre del marquès aquesta nit les ombres moren, les aigües ploren i els secrets es conten. Aquesta nit a la torre del marquès no vages, que intrigues bullen i al terrat s'estimben udols de nit escarlata.

SETANTA EUROS

José Manuel Blanco Serrano

Joan Puig va ser l'únic client del centre comercial que no es va sorprendre quan els llums es van apagar de manera inesperada. No és que l'home tingués res a veure amb aquella foscor, en realitat ni tan sols sabia per què s'havia produït. Però sí que sabia que alguna cosa estranya podia passar aquella jornada. Ho sabia gràcies a la bruixa, la que havia visitat una setmana abans. Ella li havia dit clarament que aquell era el dia. Ara en tenia la prova.

Mentre els altres clients descarregaven el seu neguit amb rialletes, bromes i petits crits, i els nens jugaven i s'amagaven dels seus pares, Joan no va perdre el temps. Havia de prendre una decisió urgent, i no era un decisió fàcil. El seu cor s'accelerà de manera incontrolada i el seu front es va omplir de suor. Sabia que si s'equivocava se'n penediria la resta de la seva vida, però també que si dubtava i no actuava ràpid l'oportunitat volaria. La vella havia deixat aquests dos punts molt clars.

Com que visitar bruixes no està ben vist socialment, i tots tendim a pensar que qui ho fa està una mica sonat,

hem d'aclarir que en realitat havia anat al despatx de l'anciana portat per la desesperació. El pobre home es trobava al límit de les seves forces. És possible que entre els sis mil milions d'habitants del planeta se'n pogués trobar algun que empatés amb Joan Puig en mala sort, però trobar-ne algun que el superés era estadísticament inconcebible. Només calia repassar els seus últims tres mesos de vida. Al mateix temps que l'havien acomiadat de la feina, sense cap motiu aparent, la seva dona l'havia deixat pel seu millor amic, i havia buidat de passada el seu compte corrent. Poc després, i quan encara no s'havia recuperat dels cops, la seva malaltia crònica pulmonar es va agreujar. Per acabar d'arrodonir-ho, quan va tornar de la consulta del metge va trobar el seu petit pis de lloguer enfonsat, juntament amb tots els altres del seu vell edifici, per unes obres del metro.

Arribat a aquest punt es va arriscar a seguir el consell d'un dels pocs amics que li quedaven i va demanar hora a la bruixa. Les referències d'aquella dona eren immillorables, dintre evidentment del seu dubtós ofici. Joan no havia cregut mai en aquells temes esotèrics, però ja no hi tenia res a perdre. Només pensava gastar trenta euros en aquell intent, la tarifa habitual d'aquella dona, segons el seu amic. Poc més que un bitllet de loteria i amb gairebé les mateixes possibilitats d'obtenir-ne un benefici.

Des de la nostra infantesa tenim una idea equivocada de les bruixes. Tots pensem que viuen en cases aïllades, tètriques i envoltades de boscos misteriosos, i també suposem que el seu aspecte físic és lleig, amb una berruga al nas, dents negres i un barret fosc i punxegut. Les bruixes modernes no són així. Aquesta vivia en un àtic a prop del passeig de Gràcia de Barcelona, era una dona de poc

més de setanta anys d'aspecte agradable, amb ulleres i els cabells blancs, curts i ben pentinats, tenia una noia jove a la recepció i fins i tot pagava autònoms. Abans de sortir de l'establiment, la noia de recepció va oferir a Joan la possibilitat de fer-li una factura, possibilitat que Joan va rebutjar.

Quan Joan Puig va exposar el seu cas a la bruixa aquesta li va oferir una tassa de te. Regal de la casa, havia despertat la seva compassió. A continuació, i amb molta amabilitat, va preguntar al seu client:

—Tenim dues tarifes. Amb la més barata, trenta euros, li donaré informació que vostè podrà fer servir per a millorar la seva situació, si sap aprofitar l'oportunitat. Amb la més cara, la tarifa VIP, de cent euros, vostè obtindrà informació addicional de com aprofitar aquesta oportunitat.

Joan Puig s'ho va rumiar. No estava gaire convençut de fer aquella visita, com ja hem dit abans, i volia minimitzar pèrdues. Es va decidir per la primera tarifa. Si l'oportunitat es presentava, ell ja sabria com treure'n profit.

—L'opció dels trenta euros ja m'està bé.

—La meva experiència em diu que la tarifa VIP acaba sortint a compte. Alguns dels meus clients són capaços d'actuar correctament, altres s'equivoquen. Ha de saber que només li ofereixo aquesta opció perquè vostè em cau bé. Molts dels meus visitants només coneixen la tarifa barata.

—Jo no m'equivocaré. He tingut mala sort fins ara, però no sóc un indecís ni un covard. Em quedo amb la tarifa de trenta euros.

—Com vulgui —va respondre la bruixa, obrint les mans i fent un gest de resignació amb el cap.

La dona va agafar d'un armari una bola de cristall i va apagar els llums. Va seure al costat de Joan. Poc després la bola s'il·luminà amb una infinitat de colors. Fos un truc o no ho fos, Joan va quedar impressionat per l'escena.

La bruixa va fer la seva feina en silenci. Un quart d'hora després d'haver agafat la bola, la vella es va aixecar, va obrir de nou els llums i li va dir:

—Té sort. Molta sort. D'aquí a set dies vostè s'enfrontarà amb l'oportunitat de la seva vida. Sigui ràpid i aprofiti la situació. Si no ho fa, l'oportunitat desapareixerà.

—Hauré d'anar a algun lloc especial?

—No. Faci el que hagi de fer, continuï amb la seva vida normal, i es trobarà amb aquesta oportunitat sense buscar-la. Quan es trobi davant seu, haurà de prendre una decisió. Amb la tarifa que ha triat, no li puc dir res més. Em sap greu.

—És suficient —va contestar Joan, mig esperançat, mig escèptic.

Una setmana després, al centre comercial i a les fosques, Joan es va penedir de no haver pagat els setanta euros de més. Al cap i a la fi, començats a visitar bruixes, has de fer-ho amb totes les conseqüències. O la creus o no la creus, una situació intermèdia no té cap sentit. Però ja no era possible fer marxa enrere. S'hauria de guiar pel seu instint.

I el seu instint li va dir que era el moment de robar sense que ningú no el veiés. Aquella devia ser l'oportunitat, sens dubte. Era l'única explicació raonable que lligava la seva sort amb aquella sobtada foscor. Va agafar tots els objectes de valor que va trobar, des de rellotges fins a càmeres digitals, els va amagar sota la seva jaqueta i es va dirigir cap a la sortida. Fent un càlcul ràpid, devia portar més de sis

mil euros a sobre. Suficient per pagar una operació que alleujaria la seva malaltia. Potser li'n sobrarien per a un petit viatge que l'ajudés a oblidar els seus problemes.

A prop de les caixes va dubtar. No havia robat mai, i no volia començar a fer-ho quan ja tenia quaranta anys. Encara podia deixar tot allò, agafar qualsevol ximpleria, pagar-la i sortir. Aguantaria el seu destí com un home, i continuaria pobre i honrat. Però una sensació d'injustícia, que no es mereixia les situacions desgraciades que havia patit, el va decidir. Les caixeres xerraven entre elles i semblaven distretes, i l'alarma segurament no funcionaria per la mateixa avaria que havia fos els llums. Era el moment de ser valent i fugir amb el seu petit tresor.

No es va equivocar: les alarmes no van funcionar i les caixeres no el van veure passar. Bé, ja era tard per penedir-se'n. Una vegada superades les caixes va anar de dret cap a l'exterior, amb la mirada baixa i la boca tancada amb força.

No va arribar a creuar les portes de sortida. Abans, el centre comercial es va il·luminar de cop. Unes càmeres de televisió van sortir del no-res juntament amb un conegut presentador, envoltat de noies molt maques, somrients i amb poca roba. Dels altaveus sortí una coneguda melodia. El presentador el va agafar per l'espatlla i va dir, mirant a una de les càmeres:

—Felicitats! És vostè el client un milió d'aquest centre comercial. I el seu premi és… Un milió d'euros! Sí, sí, no em miri amb aquesta cara. Simplement mostrant el seu tiquet de compra…

El presentador es va interrompre quan va notar que la seva mà ja no es recolzava en cap espatlla. El client afor-

tunat era a terra, plorant. De la seva jaqueta van caure una gran quantitat d'objectes de valor. El presentador va pensar que l'home segurament s'havia tornat boig, perquè no parava de dir coses incomprensibles sobre setanta euros, una bruixa i un suïcidi.

DESFICIS

Francesc Antoni Asensio "Sico Fons"

Aquell matí —fosc, humit i fred com l'anterior i l'anterior—, l'home dels ulls obscurs i els llavis prims tanca la porta del seu apartament amb una certa precaució com d'habitud. No vol que el soroll moleste cap veí, que després tot són males cares. Probablement la majoria dorm encara.

Roda un parell de voltes la clau i escolta, com de costum, el brogit del pany tancant-se que a ell li recorda —no sabria explicar per què— el mecanisme d'un joguet que tenia d'infant. Allò més curiós és que ni tan sols recorda quina classe de joguina era.

En acabat entra a l'ascensor i pitja el botó número zero. Mentre espera que acabe el descens desvia, com sempre, la mirada cap al sòl. No sabria explicar-se el perquè, però no li agrada mirar els espills que hi ha a totes les parets i que li tornen constantment la seua imatge reflectida.

Uns segons més tard ix al carrer i cerca el seu cotxe. No recorda bé on el té; potser a uns cent metres cap a l'esquerra, potser a uns cent metres cap a la dreta o potser a la vorera d'enfront.

Precisament en aquell moment, mentre mira tot dubtós la vorera d'enfront, hi veu un altre home que camina vacil·lant com si buscara alguna cosa que ha perdut. És alt i més aviat gras, i duu unes ulleres rodones com dues monedes. L'home dels ulls obscurs i els llavis prims sent com un desfici que li recorre el cos i no aconsegueix trobarne el motiu fins que, de colp i volta, recorda un detall al qual no havia donat encara importància. Ahir, en aquelles mateixes hores, va veure eixe mateix home just en el mateix lloc. Sí, ara n'està segur. No hi havia parat atenció, però el recorda bé… I ara que ho pensa, també és el mateix home que hi va veure després-ahir, i el dia anterior, i l'anterior… Que estrany... Què fa eixe home tots els dies pel carrer en aquella hora del matí tan enjorn? Que potser el vigila? Que tal volta l'empaita? O és un rodamón que simplement deambula per la ciutat sense saber què fer?

L'home dels ulls obscurs i els llavis prims troba per fi el seu cotxe (era aparcat uns 150 metres cap a l'esquerra de casa), engega el motor i adreça el vehicle cap al seu lloc de treball: una oficina situada a l'altre extrem de la població.

En arribar a l'oficina, fitxa com de costum la seua targeta al rellotge que hi ha a l'entrada —i que a ell sempre li ha paregut un ull que el fita amb hostilitat— i s'asseu a la seua taula de sempre sense més dilació. Saluda el seu company de taula, un home amb barba i una panxa que amenaça permanentment d'esclafir-li els pantalons, i després saluda també la dona de la taula situada a l'altre costat de la seua, una jove amb unes ulleres fosques que pareixen voler amagar els seus ulls grisos, opacs i una mica aigualits.

Una bona estona després, l'home dels ulls obscurs s'alça de la seua cadira i es dirigeix al lavabo emplaçat a l'entrada de les oficines —ben a prop del rellotge de mirada hostil. Quan obre la porta per tal d'entrar-hi, s'encreua amb una altra persona. Ambdós es miren els ulls durant una mil·lèsima de segon i l'home dels llavis prims torna a sentir una mena de desfici que li recorre el cos. Aquesta vegada, però, sí que en coneix la causa de seguida. La causa és l'individu que acaba d'eixir. L'ha reconegut. Es tracta de l'home alt amb ulleres rodones com dues monedes. Però què fa a l'oficina. Realment el persegueix? Per què? Es tracta d'un delinqüent que li vol robar? O tal vegada deu ser un detectiu que investiga els seus moviments? Però per què?, ell no ha fet cap malifeta. L'home dels ulls obscurs sospira mentre acaba d'orinar i, en acabat, es renta les mans a la pica i torna a la seua taula. Tot allò és molt sospitós. I ara que ho pensa, creu recordar que ha vist aquell home a l'oficina en altres ocasions. Sí, ara n'està segur, l'ha vist molt sovint per allí, però no li havia donat importància.

L'home dels llavis prims intenta seguir treballant amb l'ordinador de la seua taula, però no aconsegueix llevar-se del cap aquell estrany cas que li està succeint. Potser n'hauria de donar part a la direcció de l'empresa. Un desconegut que deambula per l'interior de les oficines no pot albergar bones intencions; o és un lladre o alguna cosa pitjor. O tal volta seria millor anar a la policia. Ells sabran aconsellar-lo. I si fóra un segrestador que intenta demanar un bon rescat a canvi de la seua vida? O un terrorista que pretén exigir a l'Estat millores polítiques amb la seua persona com a hostatge?

Quan arriba l'hora de dinar, l'home dels ulls obscurs i els llavis prims se'n va al bar on sol dinar tots els dies. Segueix tan capficat i quimerós com al principi. Encara no ha decidit si dirigir-se als seus superiors de l'oficina o a la policia, però cada vegada cobra més força la possibilitat de fer una visita al metge. Potser l'excés de treball i preocupacions estan afectant-lo massa i ha arribat el moment d'agafar unes bones vacances abans que acabe convertint-se en un paranoic hipocondríac.

Aquell mateix matí —fosc, humit i fred com l'anterior i l'anterior— l'home alt i més aviat gras que duu unes ulleres rodones com dues monedes tanca la porta del seu apartament amb una indolència quasi tan gran com la son que atordeix per complet la seua ment. Agafa l'ascensor per baixar al carrer i aprofita l'avinentesa per a cloure els ulls i fer-hi una becadeta. Com que és una cosa que practica gairebé tots els dies, ja ha agafat una certa destresa a l'hora d'ensopir-se una estoneta sense caure a terra. La sacsejada que fa l'ascensor en arribar a la planta baixa el desperta i l'home alt de les ulleres rodones com dues monedes surt al carrer. Cal que s'afanyi si no vol fer tard com l'altre dia. Es dirigeix cap al seu cotxe estacionat a uns quants metres del portal de sa casa i precisament en aquell moment veu un altre home a la vorera d'enfront que camina vacil·lant com si buscara alguna cosa que ha perdut. La potent llum dels fanals del carrer li permet distingir bé les faccions de la seua cara. Té els ulls obscurs i els llavis prims i la seua mirada entre fugissera i inquieta fa que se li endevine una certa actitud sospitosa o, si més no, rara. Quina cosa més estranya, què fa aquell individu pel barri en aquelles hores

del matí? Fent el gandul? Però un moment, ara que ho pensa, aquest home és el mateix que va veure allí exactament a la mateixa hora. Sí, és veritat, és el mateix, probablement fa dies…, o setmanes…, o potser més temps que el veu per allí. Quina actitud més sorprenent. Quin pot ser el motiu que faça que un individu com aquell recorra tots els dies el mateix carrer i a la mateixa hora? Això no és normal. Només un delinqüent o una persona de mal viure pot actuar així. El desfici s'apodera del seu cos.

L'home alt i més aviat gras que duu unes ulleres rodones com dues monedes entra al seu vehicle estacionat a uns 150 metres i el mena envers l'oficina on treballa.

En entrar a l'oficina marca la seua fitxa en el rellotge que a ell —no sap ben bé per què— sempre li ha paregut que té cara de pomes agres i seu a la seua taula adornada amb un ordinador, un fax i un test petit amb una planteta de plàstic tropical (la planta, no el plàstic). Com de costum, l'home de les ulleres rodones com dues monedes no saluda cap dels seus companys i comença a treballar amb gran concentració.

Una bona estona després —tres hores, segons el rellotge amb cara de pomes agres, i tres segles, segons l'home alt i més aviat gras—, s'aixeca de la seua butaca, que pareix un motlle perfecte del seu cos, i se'n va a les latrines. És allí on s'enduu un sotrac que està a punt de fer que li agafe una torba. En sortir del lavabo, després de fer les seues necessitats i fumar-se una cigarreta, ensopega amb un altre home que es queda fitant-lo durant uns instants. De seguida el reconeix: és l'home dels ulls obscurs i els llavis prims que deambula diàriament pels carrers a les mateixes hores.

L'home alt fingeix no haver-se adonat de la seua presència i torna a la seua taula de treball. No pot ja, però, seguir treballant com fins ara. El desfici se'l menja. No s'ho pot llevar del cap. Qui és aquell home amb cara de sospitós? Sens dubte un lladregot o algú que persegueix alguna cosa il·lícita. I com és que s'entropessa tan sovint amb ell? L'empaita? El vigila? Vol fer-li alguna malifeta? Que tal volta és un narcotraficant que planeja segrestar-lo? O un terrorista d'ETA? O un terrorista islàmic que pretén suïcidar-se explotant tot l'edifici d'oficines? Realment allò és preocupant.

Una hora més tard, l'home alt i més aviat gras que duu unes ulleres rodones torna a casa amb el seu cotxe per tal de dinar. Pensa que tal vegada n'haurà de donar part a la direcció de l'oficina o, fins i tot, a la policia; en tot cas, el que és segur és que aquella nit tornarà a prendre ansiolítics. La idea de començar a pegar voltes durant hores al seu llit el posa realment desficiós.

OMAHA

Susanna Sureda i Romero

Sempre havia hagut de sentir que no era gaire normal que una noia "tan fineta" com jo fos tan aficionada a les pel·lícules bèl·liques. No entenien res. Per començar, només m'interessaven les pel·lícules sobre la Segona Guerra Mundial, sobretot les que es desenvolupaven al continent europeu i especialment les que tractaven sobre el desembarcament de Normandia. El primer cop que vaig veure *El día más largo*, no sé si amb deu o onze anys, vaig plorar a llàgrima viva i no vaig parar de fer preguntes al meu pare sobre aquells fets històrics. Aleshores va començar la meva inquietud per recopilar informació sobre el desembarcament, anava a totes les biblioteques i m'adreçava a les bibliotecàries amb l'excusa que havia de fer un treball sobre la Segona Guerra Mundial. Em passava hores seguint l'avenç dels aliats i de tornada a casa repassava mentalment noms, dades i dates.

Vaig anar descobrint la barbàrie de la guerra amb tota la seva crueltat i quan vaig llegir sobre l'holocaust en general i sobre el trist passatge de l'Anna Frank en particular…

se'm va trencar el cor. Recordo que aquell primer any vaig suspendre més d'una assignatura perquè dedicava la major part del meu temps a la meva afició més secreta. Va haver d'acabar sent-ho, de secreta. A casa ja n'estaven tips, d'empassar-se totes les "antigalles" del cinema bèl·lic escoltant els diàlegs en estèreo, amb la meva veu trepitjant les dels protagonistes, i la mare començava a amoïnar-se pel meu desmesurat interès pel tema. Amb les amigues vaig deixar de treure la conversa, ja que ni havien vist les pel·lícules ni sabien de què els parlava. Jo no podia entendre que no els inquietessin uns fets com aquells i a les classes d'història em desesperava en veure que encara anàvem pels reis gots i que quedaven segles per arribar al dia D.

Però el meu particular dia D em va arribar amb quinze anys, i va ser el dia que vaig conèixer l'Omaha. Ja havien passat dues setmanes des del principi de curs. La Marina, l'Estel i jo sèiem al banc de la placeta de davant de l'institut on quedàvem deu minuts abans d'entrar per fer-la petar, principalment sobre la tele del dia abans. I ella era allà, dempeus al costat de la porta d'entrada de l'institut. Alta i molt prima, amb els cabells arrissats de color carbassa i una pell tan clara que semblava transparent. Tota sola i distant, mirant amunt i avall i de tant en tant el seu rellotge, plena de pigues com petites llenties. La Marina anava xerrant, però jo ja no l'escoltava. Vaig pensar que tant de bo vingués a la nostra classe, la volia conèixer, volia ser la seva amiga. Volia ser la seva millor amiga.

Ho sabia, no podia haver estat d'una altra manera. Quan vaig entrar a classe era allà, parlant amb el professor d'anglès, i quan va somriure em va semblar veure un àngel. Va anar a seure passant pel meu costat i em va mirar i la

vaig mirar. Li vaig voler dir alguna cosa, encara que només fos un "hola", però no em va sortir la veu. Sentia "papallones a l'estómac", com diuen els anglesos. No entenia què m'estava passant, no havia sentit mai res així, ni amb cap noi ni amb cap amiga. Estava fascinada.

El senyor Villén, el professor d'anglès, va començar a passar llista. Ja havia dit el meu nom i jo seguia copiant els exercicis de la Marina quan vaig sentir un nom que em va fer saltar el cor.

—Omaha Kruse.

—Yes, I am —va respondre ella amb veu de cristall.

—Welcome to our class, Omaha —va fer en Villén.

I mentre començaven a corregir el exercicis, el meu cor anava a cent per hora i la meva ment ja no era allà, sinó a mil quilòmetres de distància, a Normandia, a la platja d'Omaha, allà on fou vessada tanta sang, a la sorra on quedaren estesos sense vida tants soldats en el sacrifici admirable del primer pas per aconseguir l'alliberació.

—Omaha…, és que es diu Omaha!… —anava repetint dins meu.

Va acabar la classe i la curiositat va vèncer la timidesa.

—He sentit que et dius Omaha, és un nom molt especial —vaig deixar anar suaument mentre posava fre a la meva emoció.

—El teu nom sí que és especial; bé, per a mi —va fer l'Omaha somrient i amb accent estranger.

—I doncs, per què? Què té d'especial Jana Creus? —li vaig contestar totalment descol·locada.

—L'oncle del meu pare es deia Jan A. Kruse i la pronunciació es gairebé la mateixa. No el vàrem conèixer mai, ni jo, ni el pare. Va morir jove…, a Omaha Beach, a

Normandia. Però tinc el seu nom gravat, en majúscules, com el veia de petita al monument que honora els morts a la Segona Gran Guerra, a la meva ciutat de Connecticut, als Estats Units, entre tants noms, el seu: JAN A. KRUSE. És per ell que em dic Omaha. Què té d'especial, per a tu, aquest nom? —va inquirir ella.

—En una altra vida vaig ser allà, i potser hi vaig morir —es pot dir que aquell dia ho vaig començar a entendre.

Durant els tres anys que van seguir al dia que la vaig conèixer, l'Omaha i jo esdevindríem amigues inseparables, com dues germanes. Vaig arribar a creure que la meva afició pel desembarcament de Normandia només responia a un senyal per a reconèixer la que havia de ser la meva gran amiga i companya, l'Omaha. Compartíem les mateixes inquietuds i les nostres ments semblaven estar connectades. Va ser llavors, després d'aquests anys de complicitat i companyonia, quan ella i la seva família van regressar al seu país, i encara en la distància les nostres ments romanien unides.

Cartes interminables, plenes de retalls i fotografies, eren el nostre llaç. En elles ens seguíem explicant les nostres victòries i derrotes en l'amor, els objectius assolits, les metes proposades, les ferides i els fronts oberts en les relacions amb els altres, els nostres pactes i rendicions amb alguns, la nostra guerra declarada a uns altres… Fins que fa uns quants mesos, l'Omaha em va anunciar que tornava a Europa, a un lloc que m'encantaria i que havia de visitar amb ella: Normandia.

Pacientment va esperar les tres hores de retard del meu avió, a l'aeroport de París. Ens vàrem fondre en una abraçada emocionada, i sense perdre més temps ens

adreçàrem cap a l'aparcament, on ens esperava el cotxe llogat que ens havia de dur fins a la nostra destinació. L'Omaha ho tenia tot més que organitzat, el cotxe, les reserves d'hotel, les visites, res no se li escapava. Un cop dins del cotxe vaig sentir que aquell viatge seria decisiu per a nosaltres i em sentia com en un conte, com si fóssim les protagonistes d'una pel·lícula al més pur estil de Telma i Louise. L'Omaha conduïa, i jo, sobre un vell mapa on anys enrere havia marcat els principals pobles i els punts clau del desembarcament aliat, destacava les coses que no ens podíem perdre, mentre li explicava les velles anècdotes que vaig aprendre, els passatges de la història que la meva ment va retenir, visiblement emocionada revivint aquells capítols que una vegada vaig pensar que no interessarien a ningú a part de mi.

Però l'Omaha m'escoltava, i no només això, sinó que em preguntava per saber més, mentre em felicitava pel meu ampli coneixement en la matèria. Mai abans no m'havia sentit tan orgullosa, m'envaïa el pensament que estava duent a la pràctica el que inexplicablement sempre havia desitjat fer i que per fi realitzava gràcies a ella. Em sentia compresa com mai, sense haver d'avergonyir-me per una afició a la qual a poc a poc m'havia vist obligada a renunciar.

Vesprejava quan vam arribar als primers pobles de la costa normanda, difuminats sota una espessa boira i una fina pluja. Pobles tranquils, travessats per estretes carreteres entre prats verds i arbres que dibuixaven el paisatge. Tots els noms em resultaven coneguts i la sang fluïa alterada recorrent el meu cos. L'Omaha notava la meva emoció i somreia satisfeta, conscient que m'havia proporcionat

el millor dels regals, mentre els meus ulls deixaven anar llàgrimes inexplicables, que ràpidament recollia amb la meva mà nerviosa.

—Segueix per aquí, aquest camí duu fins a la platja… —vaig indicar convençuda.

L'Omaha continuava en silenci, seguint les meves indicacions i escoltant els detalls dels meus records.

—Sembla que hagis estat aquí abans —em va dir sense sorprendre's.

—Ja t'ho vaig dir una vegada… en una altra vida.

Les cames em tremolaven quan vam albirar la platja d'Omaha, i dubtava de si el meu cor aguantaria l'emoció de trepitjar la sorra i tocar l'aigua. La platja estava buida, coronada per un monument on abans hi havia hagut el mur atlàntic alemany, i la marea estava pujant.

—Pren-te el teu temps, Jana —em va dir l'Omaha mentre la seva mà indicava la platja.

Vaig deixar caure el meu cos fins que els meus genolls es van enfonsar a terra, i les meves mans van començar a esgarrapar la sorra, trencant en un plor desconsolat mentre les gotes de pluja es barrejaven amb les llàgrimes que recorrien la meva cara. Va ser llavors quan vaig tenir la certesa que la meva ànima va estar abans allí, i que el cos que va albergar aquesta anterior existència havia mort en aquest lloc. Vaig sentir una enorme pena per qui vaig ser llavors, un jove que amb poc més de vint anys es va embarcar en una guerra que li va robar la vida.

A la nit, era impossible agafar el son. Vaig desistir en la meva obstinació de dormir, ja que pel meu cap circulaven pensaments que havia d'escriure. En el quadern de viatge que havia dut amb mi vaig començar a plasmar

totes les idees que bolcava la meva ment…: "Si alguna vegada vaig sentir nostàlgia per haver estat enterrat lluny de la meva pàtria, de la meva família, dels meus amics, ara la pau m'ha envaït per sempre. Vint-i-dos anys… és poc per a una vida. No he realitzat tots els meus somnis, tots aquells mars i països llunyans que havia de descobrir. He deixat endarrere tantes lectures inacabades i músiques interrompudes… però he conegut la fraternitat amb els meus camarades soldats: inoblidable. He viscut moments estranys i difícils: indescriptibles… He vorejat l'infern de la guerra, la barbàrie dels combats, l'aberració del conflicte durant dies, fins a l'explosió final, on la nit ha succeït a les flames. M'han matat, segat per un terrible obús que res no podia detenir. Ara la calma ha tornat, veig de nou, penso, somric i taral·lejo, però cap ésser viu no em percep. No obstant això, ara, mentre la nit ha caigut sobre Omaha Beach, faig la promesa, de cara a totes aquestes estrelles que centellegen al cel, de pregar cada dia per la pau".

El matí següent va clarejar sota un sol radiant. Semblava que el sol i la terra se somreien. D'igual manera que l'Omaha em somreia al bar de l'hotel, on m'esperava des de feia estona.

—Et va costar molt adormir-te ahir, no? —va dir mentre m'apropava les torrades i el cafè.

—No vaig aconseguir adormir-me fins que vaig acabar d'escriure uns quants pensaments que d'alguna manera eren meus sense jo saber-ho —li vaig contestar, segura que m'entendria.

—Ho sé…, em va passar fa temps, quan vaig saber qui havia estat abans. —La pell se'm va eriçar mentre ella continuava parlant amb la naturalitat de sempre. —Això

ens passa per estar en una existència port. Estic segura que aquesta és la nostra última existència terrestre; som ànimes velles, amiga meva, i jo de vegades em sento… tan cansada! Gaudiràs d'una llarga última existència, que compensarà el teu anterior sofriment, i et trobaràs amb centenars de velles ànimes a les quals reconeixeràs de seguida… Som ànimes velles, amiga meva… Jo també vaig escriure ahir unes línies —va dir apropant-me el seu vell diari.

"Quants anys han estat necessaris per a crear la teva mà? Aquests cercles i articulacions dels dits mostren quants milions d'anys ha viscut l'home. Mostren la història de la humanitat, la història del desenvolupament humà, l'estat pel qual ha passat tota la humanitat. Si et digués que el dit humà explica tota la història de l'ésser humà, diries que això no és possible, que és una fantasia. Sí, per a qui no entén les lleis de la naturalesa, així és. Com els anells del tronc d'un arbre, on tot està escrit, mira els teus dits i viatja per les seves sendes. El teu viatge no ha fet més que començar…"

En la seva expressió tranquil·la vaig trobar el meu repòs i vaig entendre més del que mai no hauria imaginat.

UNA ALTRA CARTA

Anna Gorina Gibert

Dedicat a Paul Auster

Quan Yuri, el granger de Brooktown i el meu millor amic, va telefonar-me per explicar-me que ell també havia rebut una d'aquelles cartes, em vaig indignar.

Començava a ser dels pocs que no n'havien rebut cap, no sabia si l'autor de les missives havia deixat el poble feia temps i no sabia que ara jo també vivia allí o bé, i el que m'espantava enormement, si aquell gamarús em trobava poc interessant i no volia perdre el temps amb mi.

Recordo perfectament la data, ara farà tres anys justos. 18 de juny de 2004.

Feia un estiu calorós a Brooktown, un petit poble de la costa est dels Estats Units. Jo estava ajagut al llit llegint i rellegint aquella estranya carta que m'havia cedit Yuri.

El meu amic estava preocupat i no n'hi havia per menys. L'assumpte era curiós i més d'un s'hauria fet enrere en rebre un d'aquells escrits, unes cartes mecanografiades.

Però el meu amic no era d'aquests, ell volia arribar fins al fons, volia entendre què era allò anomenat *art per correu*

que a poc a poc anava omplint totes les cases del veïnat, i per això em demanà ajuda.

Gairebé cadascuna de les cases del petit poble de Brooktown havien rebut una d'aquelles cartes, conscientment mecanografiades per fer impossible reconèixer l'autor.

Fins i tot el senyor Morgan havia vingut a demanar-me ajuda. Algú havia ratllat el seu nom en una carta del govern dirigida a ell. El senyor Morgan era un dels últims aviadors vius que col·laboraren en la victòria a la Segona Guerra Mundial i sempre rebia cartes de reconeixement del govern.

Però, en aquella en concret, algú hi havia escrit: "El senyor Morgan ja no viu en aquesta adreça".

Afortunadament, el carter de Brooktown sabia perfectament on vivia cada habitant del poble i la hi va poder entregar.

El que realment temia el senyor Morgan era que allò fos una amenaça o un advertiment que indicava que els seus dies estaven arribant a la fi.

—No es preocupi, senyor Morgan, això només pot ser fruit d'alguna entremaliadura. Estic segur que un bromista està enviant-nos cartes i esborra totes les pistes perquè no el puguem atrapar —vaig tranquil·litzar-lo.

"Igualment", pensava sense fer-ho evident, "al vell senyor Morgan no li deu quedar ni un any més de vida… als seus noranta-quatre anys no hauria d'estar tan preocupat per la mort". Però ell ho estava.

Com a únic científic del poble, la gent m'escoltava i valorava les meves explicacions, aquesta era la realitat i l'única cosa que em va fer instal·lar en aquell poble.

Aprofitant el fet, que jugava al meu favor, havia ideat una trama suculenta per poder arribar a l'alcaldia del poble i ser així el primer alcalde de Brooktown que no havia nascut al poble. Però ara, totes aquestes cartes estaven creant un malestar generalitzat entre els habitants i em temia que això pogués jugar en contra meva; la gent començava a malfiar de tothom.

Per això havia demanat a Yuri que em portés la carta a casa. I ell ho va fer ràpidament.

—Yuri, aquest beneit té un estil d'escriure totalment pretensiós! —vaig dir-li indignat.

—Hi ha paraules que no he entès —em va confessar ell amb la mirada caiguda.

"Yuri, Yuri meu", llegia jo en veu alta, "les temptatives s'han anat esgotant i el pas del temps et va fent defallir sense tenir remordiments. Yuri meu, el teu poble ha esguardat durant anys els teus moviments i ha decidit que ja no ets un dels pocs homes forts que en resten. Yuri meu, et mataria si no tingués por de les teves vaques".

Vaig encendre'm una cigarreta sobre el llit mentre Yuri obria la porta i s'acomiadava. Havia d'anar a vendre la llet de les seves vaques.

"Mmmm, interessant", vaig pensar.

Yuri sempre havia estat un home sensat i semblava que ara algú li volia mal.

Aquella carta era de molt mal gust, només algun indesitjable podria portar a terme aquell seguit d'actes contra la gent del poble.

Després de llegir aquell escrit, vaig decidir investigar aquell fet fins a desentrellar-ho tot, algú estava portant la desconfiança a Brooktown.

Vaig començar fent una recerca exhaustiva sobre qui havia rebut i qui no havia rebut aquelles cartes estranyes i amenaçadores.

Per cenyir les meves hipòtesis, vaig esborrar del meu llistat els noms de les persones que havien rebut algun escrit d'aquells: no les considerava, de moment, sospitoses.

Vaig seguir cada moviment dels quatre personatges del poble que no havien rebut res, excloent-me, és clar, jo sabia que jo no era el culpable.

Vaig parar especial atenció al mecànic dels afores de Brooktown. La seva resposta quan vaig preguntar-li si havia rebut alguna d'aquelles missives va ser desconcertant:

—Jo no miro el correu, no m'arriba mai res.

Qui no estava pendent del seu correu aquell estiu? Tothom estava esperant el seu exemplar de missiva personalitzada.

Cada nit, agafava el cotxe i anava d'incògnit a donar una volta pels carrers deserts. Volia veure si hi havia llum a les cases. Volia percebre qualsevol moviment o vida secreta que hi hagués al poble. Aquell estiu vaig descobrir moltes històries encobertes, corredisses i infidelitats vàries.

La vella casa del mecànic sempre tenia llum, tothora, però era una llum tènue, que passava desapercebuda si no t'hi fixaves. Era llum d'espelma.

Jo havia descobert que els mata-segells de les missives eren del poble del costat, de Pithbourgh. Les cartes s'enviaven entre les vuit i les nou del matí. Allò em va fer sospitar que l'autor del que ell denominava *art per correu* preparava les cartes a la nit i les enviava a primera hora del matí.

Estava segur que era el mecànic, el vell John, l'home solitari i trist que no es desenganxava dels seus puros i que cantussejava mentre arreglava el cotxe de l'alcalde.

Després de pensar-me calmadament l'estratègia, vaig decidir posar-la en pràctica. A la nit entraria sense fer soroll a la casa del vell mecànic i el descobriria in fraganti, ell no podria negar l'evidència.

I així ho vaig fer. Vaig obrir la porta sigil·losament, vaig fer quatre passes maldestres i vaig entrebancar-me amb una tauleta petita.

Sobre la taula vaig descobrir una pila de cartes a punt de ser enviades. Una d'elles tenia el meu nom i la meva adreça.

Rebo cartes molt sovint, però la il·lusió que em va fer saber que jo era un dels pròxims en rebre *art per correu* em va estar a punt de delatar. Vaig fer un xisclet reprimit d'alegria i de por. Me la vaig posar a la butxaca dels pantalons.

Vaig pujar les escales estretes sense fer soroll i vaig obrir una porta de fusta podrida. Un petit escriptori il·luminat només per unes espelmes groguenques i una cadira mal posada eren els únics objectes que hi havia en aquella habitació.

Vaig seure decebut a la cadira i vaig agafar la carta dels texans, la vaig obrir excitat.

"Tu, sí, sempre tu!", vaig sospirar molt nerviós, "sabia perfectament que vindries aquesta nit, t'he estat observant. Patètic investigador privat. Patètic personatge reprimit. Et van foragitar del teu poble i vas arribar al nostre. Sé, i tot el poble ho sap, què va passar a Milhone: vas posar butlletes falses per guanyar les eleccions. No podràs fer el mateix en aquest poble. Ho sé tot. Deixa el mecànic en pau, ell no té res a veure en aquesta farsa, el veus capaç? El veus capaç?". Vaig fer que sí amb el cap inconscientment. "Inepte! Per

què no proves d'interpretar papers que t'escaiguin més? Ah, el mecànic se n'ha anat de vacances a Disneyworld Orlando. Sí, amb la Macy, la cambrera que t'agrada! Vés-te'n d'aquí, ningú no t'hi vol, a Brooktown, ets un pesat, però la gent és massa bona per dir-t'ho a la cara. Mai no seràs l'alcalde de Brooktown. Adéu!".

Secretament, sempre m'havia considerat més llest que ells i me n'hi considerava encara, això no canviaria mai. Potser m'havien descobert, però allò només volia dir que aquell no era el poble per mi.

Havien hagut d'organitzar una farsa de perdedors per dir-me a través d'una carta el que mai no s'havien atrevit a dir-me a la cara. Jo seria molt més fort que ells sempre.

Aquella nit, vaig decidir prosseguir el meu llarg viatge.

Vaig agafar les quatre coses que em van caber a la maleta blava i vaig córrer cap al cotxe, no volia que ningú em veiés, encara que percebia figures abstractes rere les cortines de les cases. El gat va pujar decidit al meu cotxe i junts vàrem emprendre el viatge cap al no-res, cap al poble sense nom encara.

RETRATS DE FAMÍLIA

Griselda Prades i Valls

El convidat s'aixecà de la butaca amb la copa de brandi a les mans i es posà a resseguir la cambra parant atenció al mobiliari i als retrats de família que omplien les parets de mirades aspectants i intimidadores.

—El meu besavi —digué en Francesc en veure com en Mateu s'havia parat davant d'aquell retrat que li havia causat més interès que la resta.

—Un home d'aparença intrigant…

—No li ho negaré pas, sembla envoltat per una ombra fosca que atreu qui se'l mira. Va ser un home d'idees fixes i amb un ull més que envejable per als negocis, com pot comprovar amb aquesta casa i amb la finca que l'envolta.

—Doncs sí, va adquirir vostè una herència sens dubte d'un gran valor. Em sorprèn que la vulgui vendre.

—Els meus negocis em mantenen allunyat temporades llargues del país, i no en podria gaudir ni fer-ne l'ús que voldria i crec que seria una llàstima que tot aquest valor s'anés perdent i caigués en l'oblit. Perquè vostè, si no ho he entès malament, en cas d'adquirir-la, donaria a la finca una finalitat turística…?

—Aquesta és la meva intenció, però crec que m'ho hauria de rumiar amb calma, suposa una suma de diners important, i no és que la finca no m'agradi però…

—Me'n faig el càrrec…

En Francesc s'alçà i es quedà dret darrere el finestral que obria les vistes al magnífic jardí. El cel s'havia ennuvolat i una pluja fina començava a esquitxar els vidres. En girar-se, va veure com en Mateu havia tornat davant el retrat.

—Joaquim…

—Perdoni?

—El meu besavi… es deia Joaquim, veig que no l'ha deixat indiferent.

—Li haig de confessar que sempre m'han atret els personatges enigmàtics i aquest retrat… té quelcom de misteri que encisa.

En Francesc va dubtar si desviar o no la conversa, però va veure que s'havia creat l'ambient propici.

—Sembla que tingui un sisè sentit…

—Per què ho diu?

—Doncs perquè, com vostè bé ha intuït, darrere el meu besavi s'amaguen secrets, secrets que formen part d'aquesta casa i d'aquesta finca i que han viscut sempre entre aquestes parets…

—Secrets? Què vol dir… quina mena de secrets?

—Bé, no crec que fos correcte revelar-los…, però… sap què li dic? —digué mentre tornava a omplir-li la copa de brandi—, que vostè m'inspira una confiança que no he tingut en altres compradors que també hi estaven interessats. I, al cap i a la fi, si aquesta casa deixarà de ser meva, tant li fa si una altra persona és sabedora dels secrets que s'hi amaguen.

—Em té intrigat…

En Francesc va guardar uns segons de silenci i, amb aire de posat incert, després seguí.

—Tot es remunta a quan el pare del meu besavi, que es deia Miquel i que havia enviudat feia uns quants anys, davant la precarietat econòmica en la qual es trobava submergit, va decidir marxar cap a les Amèriques amb l'esperança de trobar-hi una vida millor. Va haver de deixar en Joaquim, que no tenia més d'un parell d'anys, amb una tieta, germana del mateix Miquel. Al cap de poc temps d'haver arribat al nou món es va tornar a casar amb una dona jove, amb qui va tindre un segon fill, bé, per ser exactes una filla. Pel que sembla, en Miquel no va fer gaire sort ni fortuna i anava estirant la màniga com podia. Quan en Joaquim va tenir edat suficient per a decidir el seu futur, va marxar a buscar nous reptes; era un noi decidit, amb empenta i amb una perspicàcia sagaç que havia adquirit durant la seva curta vida; de fet, deien que tenia molt més de la seva mare que del seu pare, sobretot per la tossuderia.

En Francesc va parar per mirar en Mateu, que havia tornat a asseure's a la butaca.

—Si l'estic ensopint…

—No, no, continuï, continuï…

En Francesc va tornar cap a la finestra i fixà la mirada cap al jardí, la pluja s'havia fet insistent i només podia obtenir una imatge difuminada de l'exterior, darrere dels vidres que començaven a entelar-se.

—Quan el meu besavi arribà a Cuba tenia vint anys, ja es pot imaginar amb quina empenta encoratjadora s'obria pas per sortir-ne triomfant, i de fet així ho va fer. El seu

enginy el va saber encarrilar per bons negocis que el varen fer prosperar amb certa brevetat. Ell va donar una vida solvent i deslliurada de preocupacions al seu pare i la seva nova família. Però va succeir el que no havia de passar…

—Una desgràcia… —digué en Mateu, precipitant-se amb el posat expectant que li havia suscitat l'última frase.

—Que s'enamorà de la persona equivocada… és a dir, de la seva germana, bé, la seva germanastra.

—Caram!

—D'ençà que el meu besavi va conèixer la Cèlia, es va sentir atret per aquella noia de cabells foscos i pell suau i bruna. El seu, però, va ser un amor mutu, de passió desmesurada, això sí, com es pot imaginar, a l'ombra de qualsevol sospita…

—Incest! M'està dient que els seus besavis van cometre incest!

—Home, dit així hi treu tot el romanticisme, però sí, va ser així.

En Francesc es va anar a asseure just a la butaca del davant d'on seia en Mateu, posà els peus sobre la tauleta que presidia el centre de la tertúlia, i seguí després de beure's un petit glop de brandi que encara quedava dins la seva copa.

—Al cap d'un temps, i d'amagat, van fer plans per tornar al país. En Joaquim ja havia adquirit una fortuna prou respectable com per fer-se un nom dins la societat influent, en aquell temps ja havia comprat el títol de marquès de Moranao, però els diners no li ho donaven tot, ja que no podia suportar el fet d'estimar d'amagat.

—Així que van tornar i van deixar els seus pares a Cuba.

—Els seus pares van tornar al cap d'un temps, però… deixi que li ho expliqui…

»El primer que van fer en arribar va ser casar-se en secret, i es van presentar com marit i muller, de fet la Cèlia era del tot desconeguda aquí. I d'aquesta manera el meu besavi va tornar de les Índies amb una situació còmoda i benestant i amb la Cèlia, la dona que estimava.

»Quan van tornar els seus pares es van trobar amb el matrimoni instal·lat i amb un embaràs més que anunciat de la Cèlia. Es pot imaginar quin trasbals els suposà trobar-se amb aquella situació. Es van veure amb l'obligació de callar, però no d'acceptar allò que qualificaven de depravat. Això comportà una relació distant i freda; amb tot, però, no van fer mai basqueig dels diners que els procurava el meu besavi perquè mantinguessin una vida decorosa.

»El fet és que, ja sigui per coses de la providència o del destí, quan va néixer el nen, és a dir, el meu avi Llorenç, la Cèlia va quedar molt debilitada, es va anar apagant com una flama que no s'atia, la pobra va morir al cap d'una setmana d'haver donat a llum. El meu besavi la va fer enterrar expressament al jardí per així poder-la tindre sempre a prop.

—Quin infortuni!, però quan hem anat a donar la volta a la finca no n'he vist pas cap, de làpida ni de panteó.

En Francesc va callar un parell de segons i es tornà a alçar per quedar-se plantat un altre cop davant el finestral.

—Ni el veurà… i li explicaré per què, i amb això ja se'n farà del tot sabedor, d'allò que ha estat amagant tants anys aquesta família.

»El meu avi Llorenç va ser un nen malaltís, d'aparença trista, i va anar creixent amb les dificultats que li suposava la seva delicada salut. També va ser un nen mancat d'afecte,

tant per part del seu pare, que feia continus viatges, com dels seus avis, que sempre havien mantingut una actitud de menyspreu vers el nen. Però, quan la meva besàvia es trobà a les acaballes de la vida, li va remoure la consciència com havia desestimat el seu nét, i no volia deixar aquest món sense obtenir el seu perdó, ja que obtenir el de la seva filla ja li era impossible. En Joaquim tenia uns quinze anys quan es va retrobar amb la seva àvia en les seves agonies finals. I, amb les paraules encara entenedores, li va explicar la raó del seu rebuig i com en feia culpable el Joaquim, de la desgràcia de la mort de la seva filla i de la delicada salut amb què havia de superar el dia a dia el meu avi.

—Perdoni que li ho digui, però a la seva besàvia ja no li venia d'aquí callar-s'ho, després de tant temps…

—Ella ho va creure oportú, en aquells moments pensava que si no explicava al nen la raó dels seus mals no podia marxar en pau.

—I… el seu avi…

—Aquell sotrac el va mantenir durant un temps com distant, semblava no poder acabar de recuperar les plenes facultats dels sentits, imagini's, després d'una estabornida com aquella, que li condicionà una rancúnia creixent vers el seu pare. Fins al punt que quan el seu pare, abans de morir, expressà el fervent desig que tenia de ser enterrat al costat de la seva estimada Cèlia, arribada l'hora no ho consentí. Un cop acabat el sepulcre, el va fer enterrar al jardí, això sí, però en un lloc totalment apartat de la seva Cèlia, i no va permetre que s'hi posés cap dedicatòria ni cap làpida; al mateix temps, va fer treure la que hi havia posada on estava la seva mare. Amb el temps, el jardí va anar sofrint petites variacions i els arbustos i els arbres

van acabar per esborrar qualsevol indici dels llocs on eren enterrats.

—Ara no em dirà que no ha tingut curiositat per saber on són.

—Els morts, millor deixar-los reposar tranquils, no creu…? A més, resultaria força complicat si haguéssim d'excavar les catorze hectàrees de la finca.

—I després…

—El meu avi va seguir amb més o menys fortuna els negocis, sempre mantenint el bon nom de portes enfora de la benvolguda família Torrens. De fet, li interessava per mantenir les aparences i els negocis com a fill d'en Joaquim Torrens, marquès de Moranao. I no es pensi, que, malgrat la seva precària salut, va arribar a envellir fins als vuitanta-cinc anys. Es va casar amb la meva àvia Teresa, i van tenir un fill únic, el meu pare.

—Bé, veig que se'n couen fins a les millors famílies. Si li sóc sincer, aquesta història m'ha commogut.

—Haig de pensar que un home com vostè en sabrà guardar silenci.

—No en tingui cap dubte.

En Mateu es quedà pensatiu un instant, va semblar que els dubtes se li esfumaven del semblant. Després digué:

—Doncs…, sap què li dic, Francesc? —amb cara de satisfacció—, que ja ho tinc clar…, li compro la finca, amb aquesta meravella de casa indiana.

—Si creu que s'ho ha de rumiar…

—Hi veig força possibilitats turístiques, en un principi li he de confessar que no n'estava del tot segur… però miri,

demà mateix acabarem de signar els documents necessaris davant notari.

En Francesc se sentí victoriós, feia temps que intentava vendre aquella finca i ara de sobte no li havia calgut ni fer tractes per discutir-ne el preu.

—Bé, doncs…, si vol signar el preacord…

A fora la pluja havia parat i el cel tornava a ser blau. En Mateu es dirigia ja cap al seu cotxe, es va girar i va veure com en Francesc s'havia quedat al llindar de la porta, alçant la mà amb el gest d'un adéu. En Mateu assentí amb el cap. Tots dos perfilaren la insinuació d'una rialleta picardiosa.

"Se me'n fot el bon nom de la família Torrens", va pensar en veu alta un cop dins el cotxe. "Vas llest, noi, si creus que d'aquesta història no en trauré profit, de fet crec que serà el pilar del meu negoci. La gent sent una atracció fatal per la morbositat. Per tant, pels clients no hauré de patir".

En Francesc havia tornat a la saleta, s'omplí novament la copa i es plantà davant del retrat del seu avi.

—Ho sento, Llorenç…, però no ha quedat malament la història, oi?, em sorprenc a mi mateix. Siguis on siguis, si pots saber de mi també sabràs que no en tinc, de negocis a l'estranger, i que part del que li falta a aquesta casa ja m'ho he venut… sóc un pocavergonya arruïnat. Què t'haig de vindre a contar, si fins als teus últims dies no vas parar de recalcar-li al meu pare que cometria un gran error si em deixava algun dia la fortuna, i ja ho veus, no et va fer cas… El meu besavi va tenir seny per als negocis, però jo enginy per a l'engany. Així doncs (alçant la copa): salut!

ÍNDEX

Que no torni 3
Raquel Casas Agustí

L'últim sopar 9
Roger Roig César

Salt complicat..... 17
Raquel Picolo Berné

La revolució..... 23
Jesús M. Tibau i Tarragó

Qüestió de paraula (legítima defensa) 31
Núria Busquet Isart

Comandament a distància 39
Jordi Bordas i Coca

Un cos estrany..... 45
Jordi Boladeras Sancho

Aquesta nit a la torre del marquès..... 51
Ivan Carbonell Iglesias

Setanta euros 59
José Manuel Blanco Serrano

Desficis..... 65
Francesc Antoni Asensio "Sico Fons"

Omaha..... 71
Susanna Sureda i Romero

Una altra carta..... 79
Anna Gorina Gibert

Retrats de família..... 85
Griselda Prades i Valls